

BONES FESTES

RESSÒ

DE CAMPOS

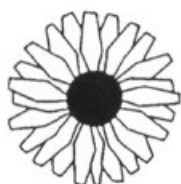
REVISTA MENSUAL

Any 5, Núm. 45 • Desembre 92 • 220 Ptes. (I.V.A. Inclòs)

- La reforma de la LEN • Homenatge a Josep Mª Llompart
- Encontre de Delegacions de l'O.C.B.
- Ressò obté el Premi Tramuntana de la Premsa Forana
- Joan Serra, President de la Federació Nacional de Ciclisme

SUNFLOWERS

ESCOLA D'IDIOMES

CURS ESPECIAL DE TÈCNIQUES D'ESTUDI

ANGLÈS, FRANCÈS, ALEMANY, ESPANYOL PER A ESTRANGERS

Nins, nines i adults • Tots els nivells • Grups reduïts
Metodologia activa amb audiovisuals • Professorat natiu titulat
Cursos preparatius Universitat de Cambridge i de l'Escola Oficial d'Idiomes

CURSOS INTENSIVS D'ANGLÈS I ALEMANY PER A ADULTS

Del 18 de gener al 19 de març • Dues hores diàries

Horari especial de matins

INFORMACIÓ EN EL CENTRE DE CAMPOS

Carrer Major, 12 • 1er. C (Edifici "La Caixa") • Tel. 65.28.98

Oficina Principal: Martí Costa, 4 - 1er. • Palma - Tel. 28.40.03 - 45.41.61

COLIVER

MOTORS MARINS
MUNTATGES I MANTENIMENTS
COMPRA-VENDA DE MOTORS
ASSESSORAMENT TÈCNIC

Viviu a Mallorca? No podeu fruitir de la seva mar i de les seves cales? Vos oferim gaudir-ne amb les embarcacions CINQUE 10 OPEN, MARE I SPORT, construïts per ÀRIA YATCH.

Equipament de sèrie:

- Seient pilot amb respatier, seient tripulació i màrfeques solàrium proa.
- Escala bany inoxidable amb tres graons de teka.
- Volant de tacte suau i cables de direcció.
- Suport comandament fora bord a la dreta del pont de govern.
- Bomba d'eixugament automàtica.
- Bateria i desconnectador.
- Ganxos d'esquí aquàtic inoxidable.
- Compàs.

Característiques tècniques:

Eslora	5.12 m.	Mànega	2.03 m.
Calat	0.28 m.	Cabuda	6 Perso.
Super. útil	5.5 m2.	Pes	294 Kg.
Motorització	40-90 HP FB		

Servei Oficial:

**HONDA
MARINE**

**VOLVO
PENTA**

**YAMAHA
TOHATSU**

T. N. C. OLIVER, Club Nàutic Sa Ràpita,
telèfon 64.01.99 • FAX: 64.02.21

RESSÒ

Revista mensual

ANY 5

Novembre 1992 • N.º 45

Edita: Obra Cultural Balear de Campos

Informació i Correspondència:

Apartat de Correus Núm. 40 - CAMPOS

Coordenador: Josep Antoni Sala i Toral**Coordenador Fotografia:** Fotos Vidal**Coordenadora Publicitat:** Maria Bauçà**COL·LABORADORS:**

Miquel Adrover i Monserrat

Joan Adrover i Mascaró

Xesc Adrover

Toni Amengual

Margalida Ballester

Sebastià Covas

Damià Huguet

Joan Juan Pons

Clementina Kokkelink

Josep Lladó

Jaume Lladó

Gori Mas

Joan Monserrat

Miquel Monserrat

Pere Ollers

Antònia Serra

Antònia Sitjar

Damià Andreu Verger

Núria Vives

Sebastià Moranta

Guillem Mas i Forteza

Apol·lònia Vanrell

Maria Barón

Monserrat Alcaraz

Arnau Perelló

Francesc Miró

Josep Antoni Sala

Margalida Martorell

Francesc Blasco

Margalida Oliver

Pere Adrover

Esteve Tomàs

Francesc Mas

Guillem Mas i Ferrari

Damià Prohens

Bàrbara Monserrat

Francesca Ballester

Francesca Mas

Miquel Oliver

Miquel Àngel Aguiló

Antoni Ginard

PORTADA: FOTO VIDAL

Subscripció: 2.500 Ptes. anuals

Preu d'aquest exemplar:

220 Ptes. I.V.A. (Inclòs)

Dipòsit legal: PM.951-1988**Maquetatge i Impressió:****ADROVER - CAMPOS**

Tel. 65.02.02

L'equip de Ressò vol posar de manifest, una vegada més, que només s'expressa la seva opinió als articles signats per la Redacció i per l'Editorial. Els altres són d'exclusiva responsabilitat dels autors, que exerciten el dret constitucional de la llibertat d'expressió mitjançant la Revista Ressò.

DUES PASSES ENDAVANT, UNA ENDARRERA.

a Llei d'Espais Naturals (LEN), aprovada pel Parlament Balear la passada legislatura, va posar fi a una etapa de la nostra història, marcada per les batalles constants entre el moviment ecologista i algunes promotores urbanístiques per preservar o edificar alguns espais naturals que havien escapat del primer boom de la construcció. Sa Dragonera, Es Trenc, S'Albufera, Sa Canova, Capocorb o Mondragó són topònims que han quedat per recordar una lluita col·lectiva i desordenada, incapaç de frenar el desordre que imposava la lògia de les inversions, mancada d'unes Direccions d'Ordenació del Territori que harmonitzassin el creixement i la conservació del patrimoni comú.

La Llei d'Espais Naturals no organitzava el territori de les Balears, no ens permetia saber QUE podíem fer i ON podíem fer-ho, però almanco delimitava els espais on NO podíem fer determinades construccions, almanco preservava una part substancial del nostre paisatge. No era la terra de Canaan, però era una passa endavant en la travessa del desert.

Ara, el Parlament Balear, a instàncies del grup PP-UM, ha iniciat els tràmits per modificar aquella llei. Els arguments de la majoria són ben vàlids: el text vigent de la LEN presenta unes equivocacions, uns errors que s'han de subsanar per no perjudicar interessos legítims. Seria necessari estar-hi d'acord si els diputats del PP-UM haguessin explicat, un per un, els errors que han detectat a la LEN i si justificassin cadascun dels retalls que proposen.

No ho han fet, i això ha obert la veda de les sospites. L'experiència ens fa veure interessos particularment inconfessables darrera cada quarterada usurpada a la natura, darrera cada paisatge furtat a les generacions futures. Més quan el text presentat pel PP-UM és particularment impresentable, amb errors que delaten presses i amb uns mapes indesxifrables que fan impossible el debat. En alguns casos, els retalls són tan grans que just els explica la demagògia o la venjança.

Si la LEN ha de reformar-se és necessari el consens. L'ordenació del Territori no pot ser moneda de canvi, no pot estar en mans de trànsfuges ni pot ser imposada per les majories. No podem malbaratar els mapes cada quatre anys en funció dels resultats electorals. La seguretat jurídica demana estabilitat.

Després de nou anys d'autonomia, encara no tenim aprovades unes Directrius d'Ordenació del Territori previstes a la Llei. El present i el futur són plens d'incertesa. Terra i ciutadans cohabituen sense cap llei que els empari. Mai no sabem què passarà demà. La LEN va ser una passa endavant. Ara no hauríem de tornar a Egipte.

(Editorial conjunta de PREMSA FORANA DE MALLORCA)

UEN QUE. . . DIUEN QUE . . . DI

— A Sa Ràpita han delegat un batle ciutadà i en fa de potades i engronsades.
 — Els de la vila no deuen ésser bons ...
 — A plaça ja hi ha dos batles
 — Cada dia hi ha més renous de motos pels carrers de Campos i ningú no en fa cas.
 — Deu saber ELL el que són delegacions? Com que tot ho vol fer ELL tot sol!
 — Els estatuts de la residència de la tercera Edat diuen que per entrar-hi han de ser de Campos o fer més de tres anys que hi estiguin empadronats.
 — Idò bé, s'han saltat els estatuts a la torera i hi ha entrat una persona que no compleix aquestes condicions.
 — Als vellets que resideixen allà no els ha fet gaire gràcia.
 — El batle guarda un lloc

de feina molt bo a una amiga seva de per Ciutat que té s'home periodista.
 — Així podrà sortir molt als diaris.
 — Ja els ha fet empadronar i tot.
 — La delegada de cultura no diu res de res.
 — Sembla que ha perdut el remuc.
 — Prest qualcú haurà de pegar una tirada de brilla ben forta.
 — Els regidors del grup nacionalista varen pegar una patinada.
 — No varen acudir a un ple on es debatia una moció que havien presentat ells mateixos.
 — Amb aquesta boirada, qualcun que vagi un poc despistat quedarà sembrat dins la placeta d'en Potoi.
 — Enlloc de fer les rotondes enllà on fan falta les fan enllà on no fan més que nosa.
 — Deu ésser que no saben que han de fer amb els doblers.
 — Però d'altres diuen que no n'hi ha ni un.
 — Quines coses més rares.
 — El regidor delegat d'agricultura està molt pre-ocupat.
 — No sap quines poden ésser les repercussions del

tractat comercial CEE-USA per als pagesos campaners.
 — Haurà de contractar un assessor perquè estudiï que representaran per Campos els acords del GAT.
 — Ja no hi ha tantes queixes de la regidora de cultura.
 — Sembla que ja comença a saber-ne
 — De tant en tant ja n'endevina qualcuna.
 — Va aconseguir, per primera vegada, coordinar les distintes entitats culturals del poble.
 — La torrada de Santa Catalina va ésser sonada.
 — Totes les mosques van a la mel.
 — El batle va felicitar en públic la regidora de cultura per l'èxit de la festa de Santa Catalina. Així pareixia que el mèrit era seu.
 — A la manifestació a favor de la LLei d'Espais Naturals hi havia més de tren-

ta campaners.
 — Entre ells, cinc regidors.
 — I dos d'ex-regidors.
 — El que ningú hi veié fou el batle.
 — No es descarta que hi anàs disfressat.
 — Sa Controladora, controla.
 — N'hi ha que Controlen Sa Controladora.
 — També n'hi ha que controlen es controladors de Sa Controladora.
 — Al carrer Nunyo Sanç, malgrat la reforma circulatòria, els cotxes aparquen on volen.
 — On volen no, només a cada banda de carrer.
 — Alguns, quan són a meitat de carrer, han de tornar enrera.
 — Els municipals ni s'acosten per allà.
 — Potser tenen ordres de no anar-hi?.

**Taller Mecànic
CA N'ARNAU**

Carrer Provença, 36
Tel. 65.10.63
07630 CAMPOS

Maria Mas Guaita

**MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ,
TRANSPORTS, LÀMPARES I DECORACIÓ**

Carrer Ràpita, 43 • Tels. (971) 65.01.23 • 65.24.32 • 65.04.12
FAX. 65.24.32 • 07630 CAMPOS (Mallorca)

Huguet

**MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ
Bigues Semiresistents i Pretensades
Taulons de Formigó**

Fàbrica:
Camí de Ciutat Vell
Tel. 65.06.09

Particular:
Ferrocarril, 40
Tel. 65.01.67

CAMPOS

VOS RECOMANAM

- El film de Barbet Schroeder «Mujer blanca, soltera, busca...».
- El disc d'UMPAH-PAH «Bamboo Avenue».
- Ara que fan tants d'homenatges a Josep Maria Llopart, llegir el seu darrer (per ara) llibre de poemes «Spiritual». (Ed. Columna).
- Anar alerta a no pegar de morros a les voreres quan passeu per davant la placeta

que volen fer just enfront del taller d'En Potoi.

- Per Nadal, un bon xampany: Brut Imperial «Moët & Chandon», encara que ara venguin maldonades.
- Per Cap d'Any un bon cava català: Brut 1987 de «Raventós i Blanc». La vida són dos dies, mals de passar, això sí.
- Fer un alè ara que som a punt d'acabar aquest empenyatiu 1992. Han arribat a embafar amb tanta Olimpíada, Expo, Kinto Sentenario...
- Anar a maitines d'hora per escoltar el cant de la Sibil·la. Només ho podeu fer un pic a l'any. I s'ho paga.
- Oir missa encara que sigui de dret, i sentir-vos una mica en el cel quan canten l'Arestes Fidei.
- No comptar les neules

del temple, ni els quadrats de la bòveda, ni els ventiladors, ni les estàtues dels sants.

- I després, per a celebrar-ho, un bon sopar amb un vi «Viña Ardanza», a ser possible de l'any 1970. El vi mallorquí deixau-lo per a tot l'any que ve.
- No llençar botelles buides sobre el trespòl de Plaça si anau a escoltar les campanyes de Cap d'Any davant La Sala.
- Donar una besada a les amigues, i una abraçada als amics. Anant alerta a no equivocar-vos.
- Deixar caure una llagrimeta ara que fa mig any que no veim N'Helena Garcia Melero presentant els informatius de TV3.
- La nova revista satírica «Triangle».

• El programa SCANNER. Cada dijous a les deu i mitja pel Canal 33.

- Posar messions que les Eleccions Generals es faran abans de l'estiu de l'any que ve.
- Subscriure-us a Ressò. Seria un bon auto-regal de Reis.
- Per les festes menjar plats dels llibres de Madò Coloma.
- Veure la desfilada de les carrosses dels Reis d'Orient.
- Estudiar lituà, ucraïnès, estonià o letó.
- Anar de viatge a l'Alguer.
- Comprar un exemplar de la guia de carrers, comerços i professionals de Campos que ha confeccionat l'Obra Cultural Balear i que el mes que ve es posarà a la venda.

Centre de Fisioteràpia i Rehabilitació

Llucmajor

Gimnàstica correctiva de

Columna (escoliosi)
Peus plans
Manteniment

Rehabilitació de pacients

Post-Infarts
Neurològics
Traumatològics

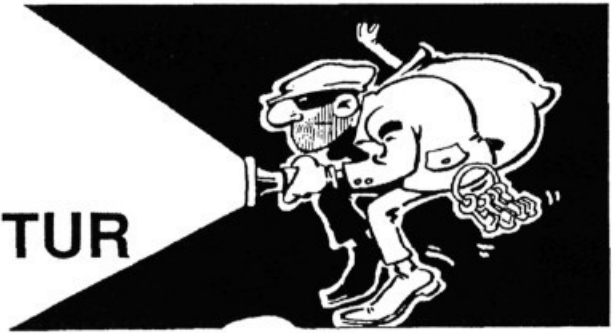
TRACTAMENTS:

Cervicàlgies, Lumbàlgies, Varices (drenatges limfàtics), Esquinços, Bronquitis, Senusitis, Psoriasi, Artrosi, Lesions esportives, Kinesiteràpia, Laserteràpia, Microones, Electro Estimulació, Ultrasons, Traccions, Corrents biodinàmics, Tens

Assegurances: ASISA, SANITAS, PREVIASA, MARE NOSTRUM, L'ALIANÇA

Elena Avendaño Molina (Lic. Fisioterapeuta) Col. 3622
Antoni Maura, 57 - Baixos - Tel. 12.00.64 - Llucmajor

LA MACROPRESÓ DE MALLORCA: UNA HIPOTECA DE FUTUR

Nota de Redacció: a Santa Maria del Camí s'ha constituït una Coordinadora Local contra la Macropresó de Mallorca, en representació de la qual la revista Coanegra ens envia un article de Mateu Morro, batle de Santa Maria i Secretari General del PSM-NM que tracta sobre aquest tema. Agraïm poder oferir als nostres lectors sobre aquesta qüestió, però per problemes d'espai només podem reproduir uns fragments de l'esmentat article.

La possible construcció d'una macropresó a Mallorca s'afegeix a la ja llarga llista d'amenaques que afecten el desenvolupament de l'illa. Des de Madrid se segueixen obstinant a voler planificar el nostre futur sense comptar amb nosaltres. Ara toca fer macropresons, prop de 20, idè a fer macropresons! Les condicions geogràfiques (som una illa, no una estepa semidesèrtica!), territorials, ambientals, econòmiques, socials, etc, sembla que no tenen massa

interès.

La política d'infraestructures penitenciàries no es pot basar en la imposició de models centralitzats. Demà, quan el mal estigui fet, els funcionaris de torn diran que les macropresons varen esser una equivocació (ara ja ho diuen els jutges, els sindicats i els especialistes), però avui diuen que són inqüestionables, i sembla que oposar-s'hi ja és de bon començament oposar-se a l'interès general.

(...)

Però si les macropresons possiblement són en elles mateixes un projecte contradictori amb els objectius fixats per la Llei General Penitenciària de 1979 (que fixava en 350 el nombre màxim d'interns, d'acord amb les recomanacions del Consell d'Europa), a una illa de les dimensions de Mallorca arriben a assolir caràcter de vertader dipòsit. Mallorca no necessita de cap manera una macropresó, a no esser que se la vulgui convertir en una colònia penitenciària.

(...)

Les presons noves estan planificades com a ciutats independents. Inclouen una torre de control de 70 metres d'altura, i es divideixen en 14 mòduls, cada un d'ells amb capacitat per a 68 interns. La població reclusa s'acostarà així al milenar de persones, tot i que la pràctica habitual fa preveure un procés de massificació que pot dur fins i tot a doblar aquesta xifra. Tinguem en compte que els criteris de rendibilitat són la filosofia inspiradora d'aquest nou model. La superfície edificada -l'afectada més o menys directament és molt superior- pot arribar als 500.000 m².

És evident que no estam parlant d'una actuació secundària, d'unes petites obres d'infraestructura, estam parlant de la construcció d'una nova població de prop de 2000 habitants (reclusos i funcionaris).

Les conseqüències econòmiques no són negligibles. Si, per exemple, s'ubicàs en el Pla de Buc a Santa Maria

del Camí, es dificultaria la viabilitat de la Denominació d'Origen Binissalem, ja que les 50 Ha. construïdes serien el nucli del vinyet -ja molt afectat per les obres de l'autopista-. Els esforços que han duit al reconeixement d'un producte de qualitat i amb futur quedarien esvaïts. El Consell Regulador de la Denominació d'Origen, el 3 d'agost de 1992, deixava clara la seva oposició, fent constar la gran concentració de vinyes inscrites en el Registre del Consell que es dona en aquest punt, i les seves característiques edafològiques òptimes pel conreu de raïm de vinificació, fonament de la gran qualitat dels vins de la comarca.

Però si en lloc d'ubicar-se a Buc es fes a un altre indret les conseqüències no serien menys greus. La zona entre Raiguer i Pla que comunica la nova autopista Ciutat-Consell, és una comarca que els darrers anys ha patit la crisi industrial general del Raiguer i la crisi

Segueix ➤

SA CIMENTERA, S. A.

MATERIALS PER A LA
CONSTRUCCIÓ

FABRICACIÓ PRÒPIA
DE CIMENT NATURAL

Carrer Cimentera, 38 • Tels. 65.02.54 • 65.08.73
07630 CAMPOS (Mallorca)

RESTAURANT

CAZADORES

DIRECCIÓ FAMILIAR

CUINA MALLORQUINA

Ctra. Campos a La Ràpita, Km. 6'5
Tel. 64.03.70 • CAMPOS (Mallorca)

agrària que ha afectat els productes tradicionals (ametlla, garrova, cereals, ramaderia ovina...). Sols l'existència d'una qualitat de vida acceptable, unes bones condicions ambientals, les seves bones comunicacions, i una petita empresa més o menys activa han permès unes certes alternatives de futur. La macropresó, en aquestes condicions, hipotecaria les possibilitats de desenvolupament de la zona, amb conseqüències serioses de destrucció del teixit social i amb desarticulació econòmica.

Un altre tema són les conseqüències d'índole social, demogràfica i cultural. Les petites comunitats rurals no són el medi més adequat per tal d'assegurar la integració del reclús o la seva família. (...)

Així, idò, no es pot dir no la volem a ca nostra la volem a ca veïnat. El problema de la construcció d'una macropresó té un abast comarcal, i en el nostre cas afecta tot l'espai insular. Fins ara, no s'ha precisat quina serà la seva futura ubicació, però els treballs d'estudi de la Empresa Nacional d'Enginyeria (INITEC) per encaàrrec de la Secretaria General d'Assumptes Penitenciaris han extès la preocupació.

INITEC va desembarcar a Mallorca com si es tractàs de la Guayana Francesa del cèlebre Papilló. Els criteris eren tan sols físics: geologia, topografia, distància a Palma, valor dels terrenys, comunicacions... Res més. Per res es va considerar la realitat social, econòmica, humana o territorial. No coneixem el resultat

de l'estudi, però no pot esser gens rigorós.

La resolució del tema penitenciari a Mallorca s'ha d'efectuar a partir de la seva realitat territorial, de l'existència de l'actual presó de Palma, i de l'estudi de la seva adequació o reconversió. Perquè tan sols Palma té capacitat per donar sortida no traumàtica a la ubicació de la presó, descartant ja d'entrada qualsevol plantejament de macropresó.

És curiós que quan es qüestiona la possibilitat de

construir un hospital a Inca per restriccions pressupostàries, quan no s'estan construint els polideportius compromesos pel Ministeri d'Educació i Ciència, quan s'està deixant els pobles amb unes escoles precàries, quan es neguen les inversions estatals més necessàries, l'Estat Espanyol emprengui l'operació de la macropresó. Una operació que a Mallorca no li convé gens ni mica.

*Mateu Morro i Marcé
Batle de Santa Maria del Camí*

JAUME FERRER I MAS

Reparació i Venda de Motos
Motoserres i Motocultors
Carrer Lepanto, 1 - Tel. 65.00.60 - Campos

Es Campanar

Autoservici

Carnisseria

Cantonada Carrer Major, Carrer Sant Julià
Tel. 65.07.69 • CAMPOS

Bicicletes • Recanvis
Accessoris • Vestuari
Reparacions

Carrer Lluna, 50 • Tel. 65.29.12
07630 CAMPOS

PLANES DE CAMPOS I DE CAMPANERS

Recuperar la nostra història i conèixer-la

Pere Ollers i Vives.

Hi ha un cert sentiment de què els campaners i tot el que fa referència a Campos és tan pobre, tan poca cosa que només ho podem trobar a la Història de Campos (1er volum) del historiador R. Roselló Vaquer, a les Cròniques Municipals i demés articles dels Programes de Festes o a Revistes del poble mateix.

Aquesta idea, absolutament provinciana, resulta falsa. I en vull mostrar una partida d'exemples, de llibres i publicacions de fora que parlen de Campos i/o campaners, tal qual els he trobat, sense anar a cercar massa (només els encetaré per fer-vos més interès):

1. AMENGUAL I BATTLE. J.: Llengua i catecisme de Mallorca: entre la pastoral i la política. Palma 1992.

En aquest llibre, prou interessant pel tema i que desvela algunes claus sobre el problema lingüístic i sobre l'Església a Mallorca (per separat i conjuntament) hi podem trobar diverses referències a Campos, una a les Monges dels Sagrats Cors i les seves Constitucions. Una altra a diverses prescripcions del Bisbe Arnedo i una altra a l'ensenyament en el segle XVIII (vegeu pàgs. 34, 38, 78, 84 i 114).

2. MASSOT I MUNTANER. J.: Els escriptors i la Guerra Civil a les Illes Balears. (Publicacions Abadia de Monserrat. 1990) i

Idem: Els intel·lectuals mallorquins davant el franquisme. (Publicacions Abadia de Monserrat. 1992)

Aquests dos llibres suposen un endinsament seriós dins la història de la «nostra» guerra civil (1936-39) i de les seves repercussions fins avui mateix. I, com no, hi vaig trobar referències a Campos, ben interessants. Del primer: A la pàg. 43 ens parla d'un llibre d'un Rector de Campos, D. Pere Antoni Matheu Mulet titulat Recordatorio de unos caídos. Episodios de la Cruzada Española. Segons MASSOT, autoritat en la matèria, aquest opuscle té un important valor. Està escrit el 1947 en plena post-guerra. A la pàg. 231 surt el famós campaner, exiliat i mort a l'alguer, Joan Mas i Ballester. Tot un personatge que fascina MASSOT i que hauria de ser més conegut pels campaners d'avui. Surten també Miquel Moll Mas i Guillem Alcover Mascaró. A la pàg 390 i s. ens parla del «camp de concentració» situat als Banys de la Font Santa on hi varen estar importants presos (D. Andreu Crespí. p.ex.). Qui de nosaltres sabia que a Campos hi ha hagut camps de concentració?

Del segon citat he trobat: i a la pàg. 28 una altra referència a Joan Mas i Ballester: i a la pàg. 28 una cita del poeta Andreu Roig, que em pens que és l'anomenat Capellà Lluís i del qual probablement també els joves en sabem poc.

Foto: Foto Vidal

3. MOREY, BRUNO Y SEGURA, MIQUEL: El darrer Canonge. Palma. 1991.

En aquest llibre tan llunyà en principi de Campos hi trobam el segon capítol titolat «De Son Catlar a Roma...» i va de la pàg. 17 a 20 principalment el que parla de la possessió campanera. Resulta que allà hi havia també un «camp de concentració» i ell hi estava destinat com a Capellà. Però hi ha més ja que a les pàgs. 15, 20 i 84 surt un capellà campaner ben conegut: Don Benet Bennàsser, encara avui recordat per alguns escolanets d'aquell temps.

4. Revista Escola Catalana

Octubre 1992, núm 293.

Aquí hi trobam una ampla entrevista al Dr Veny, fill campaner sens dubte i que té un lloc d'honor dins la Dialectologia Catalana.

Ara vull fer unes agosarades preguntes: quan recuperarem aquests homes i personatges de la nostra història i de la nostra cultura i que, com veim, tenen un ressò més enllà del terme municipal?. Quan tndrem una Història de Campos completa? Quan els nostres nins i nines i joves coneixeran la història dels seus propis llinatges i les rues i taques que hi ha al nostre terme?.

Sa Joieria

Joieria • Relotgeria

Carrer Major, 3

MIQUELA VIDAL: COMENTARI DE DUES EXPOSICIONS

Els Mediterranis per història i per vocació som molts viatgers, ens agrada conèixer altres paisatges i altres gentes i al mateix temps que ens coneguin a nosaltres; però a vegades serà per mostrar qui som o el que estam fent, el clima que respirem i les maneres com el sentim.

La pintura potser, sigui un mitjà que permeti mostrar moltes qualitats i sentiments del nostre tarannà, d'una manera subjectivada és clar, però que s'aproxima molt fidel i veritablement a la realitat dels arguments de tipus mediterrani.

Aquesta és la circumstància de na Miquela Vidal, una al·lota campanera, que viu i treballa a Ciutat, concretament a la Bonanova. Fa uns quants dies ha exposat part de la seva obra a una sala de Madrid, amb un col·lectiu d'altres pintors; l'un amb l'altre hi havia en Toni Dionis, el naif Juan Guerra, Maria Lluïssa Magraner, Mateu Sitges Febrer, i també la pintora campanera Miquela Nicolau, fins al nombre de 28 pintors.

Els quadres de na Miquela Vidal, representaven la feina constant, la il·lusió i l'afecte que ella sent per cada tros de tela, la qual cosa li

permet arribar a mesclar materials, colors, i d'aquesta manera crear l'atmosfera que ella va cercant i aconsegueix transmetre en les seves obres.

Així es va entendre a la capital de L'Estat i per tant va quedar reflexat a la premsa escrita i a les revistes especialitzades madrilenyes.

Per altra banda, aquests darrers dies i fins el cinc de Gener, exposa a una nova galeria de Palma, es diu Élite. És la primera pintora en mostrar els seus llenços i presenta així el que està fent ara mateix, les darreres investigacions damunt els seus treballs.

L'escriptor Miquel Pons fou l'encarregat de mostrar l'exposició als mitjans de comunicació, per esser un coneixedor i seguidor de la seva pintura. Va fer un recorregut pels disset anys de caminada artística, assenyalant les diferents etapes de la seva evolució, per resaltar, «La textura, qualitat i riquesa de tota l'obra», digué també que ha estat en els darrers quatre anys quan la seva pintura ha anat canviant, per afegir-hi materials heterogenis i aliens al conjunt anterior dels seus treballs, i per això se'ls pot classificar com «Una abstracció amb qualche mica de figura-

— Na Miquela Vidal i En Miquel Pons a l'estudi de la pintora

Foto: Bartomeu Burguera

tiu», per arribar assolir un estil propi que permet reconèixer els seu quadres sense mirar la signatura.

Ara bé, la condició més assenyalada en totes les Arts, serà l'emoció que es provoca envers l'espectador. Aquesta premissa es compleix quan es

contempla la tasca feta per l'artista, podra agradar més o menys, ja que les emocions són sempre personals, però estam ben segurs que en el seu cas no vos deixaran indiferents.

M. ICS.

PUBLICITAT A RESSÒ: Maria Bauçà. Tel. 65.01.47
Laborables de 17'30 h. a 20'00 h.

BODEGA VIDAL
Especialitat en vins de reserva
Carrer Creu, 28 • CAMPOS

PERFUMERIA VIDAL
Perfums i Cosmètica
Carrer Creu, 28 • CAMPOS

L'AUTORETRAT DE PERE CÀFFARO

Encara que no massa novedosa, i amb ben poques obres destacables, l'exposició de pintura «Campaners per Campaners» muntada a S'Escola Vella els dies de Fira, era un reclam suggerent que ens va deixar un gust fat a la vista. És a dir, molt de títol per a ben poca cosa. A destacar, els retrats d'Antoni Mas, del tot evocadors i subjugants, nets, bellíssims. I, també, el retrat de Cosme Maria Oliver pintat per Pere Càffaro: esplèndid. La selecció semblava no únicament improvisada, sinó gens ni mica meditada - com ha passat en altres ocasions -. Una mostra d'aquesta envergadura requereix en primer lloc tenir coneixement de l'obra existent de cada autor; i en segon lloc fer-ne una selecció ben meditada i rigorosa. Ambdues coses inexistentes a l'exposició a la qual ens referim. Encara que s'hagi d'agrair la iniciativa.

Però al que volem fer referència és a l'autoretrat de Pere Càffaro que s'hi expo-

sava. Una obra que és propietat de l'Ajuntament i que es troba en un estat de conservació deplorable. Ja fa anys que s'ha pensat en fer-ne l'oportuna restauració; però tot ha quedat en paraules. I, de fet, l'obra es degrada cada dia més. Fa llàstima observar-la de prop, tota plena de regalims de brutícia, amb la pintura que es desclosca d'una manera progressiva.

Ni Pere Càffaro ni la seva obra es mereixen una degradació tan brutal, una deixadesa tan accentuada. Pere Càffaro és Fill Il.lustre de Campos, i la seva obra reconeguda per tot arreu. Ens sembla per tant del tot lamentable l'actuació de l'Ajuntament quant a les obres que formen part del patrimoni cultural del poble. S'hauria de tenir una major sensibilitat amb aquestes obres tan testimonials. O almanco no fer-ne abús en una mostra pública. ¿ Fills il.lustres per això ?.

Redacció.

Estació de Servei Campos, C.B.

Obert 24 h. Autoservei

Benzina sense plom

Carrer Sant Blai, 19 • Tel. 65.01.53 • CAMPOS

Mantén la teva línia i controla el teu pes amb l'ajut del programa nutricional de:

HERBALIFE (Tel. 65.23.32)

**PRODUCTES
ADROVER**

Carrer Menorca, s/n. • Tel. 65.00.54
07630 CAMPOS

ASSESSORIA FISCAL

CAMPOS

Carrer Provença, 34 • 2º • Tel. 65.09.41
07630 CAMPOS (Illes Balears)

CAMPOS D'UN TEMPS

El jovent ha donat passes endavant, impetuós i ple d'eufòria. Les múltiples activitats dutes a terme al llarg de les darreres dècades han estat majoritàriament impulsades per agrupacions juvenils que han ofert la possibilitat de cercar noves iniciatives part damunt la rutina quotidiana. Malauradament moltes d'elles se n'han anat en orris; però hi ha hagut continuïtat i la feina dels actes realitzats anys enrere encara són recordats, perquè segueix, ara més animada que mai. De tota manera, molts de vitalitat.

eren immensament oportuns, del tot entusiastes i plens especialment en el terreny esportiu. Gràcies a ell El Club l'Estel va marcar tota una època, i femení- en uns anys on un sector de gent només va resorgir el futbol de base i el bàsquet -masculí els joves. I cada dia eren més els que s'arremocava cercava proeses de grandesa. Els joves empenyien linaven entorn del grup. Com que l'Ajuntament tenia poca iniciativa, la Parròquia donava tota casta d'oportunitats als qui tenien multitud d'iniciatives a flor de pell. I així aconseguiren fetes inoblidables.

L'anagrama del Club l'Estel té la grafia clàssica de l'ímpetu dels anys seixanta, amb molts de canvis generacionals pel mig, quasi de revolta. Té la forma d'un estel amb lletres que es desfan en punta, com si indiquessin els vuit vents del món. Foren, aquells, uns anys inoblidables. Els joves de llavors ja han tornat grans, però roman ben viu el record d'aquelles efemèrides: teatre, excursions, esport, conferències...

d. h.

PEL SEU NOM LES CONEIXEREU PARVULARI RELIGIOSES FRANCISCANES CURS 1966 • 67

D'esquerra a dreta i de damunt a baix

Sor Antònia del Salvador Serra
 Maria Eva Jaume Salvà
 Gabriela Mª Adrover Rigo
 Mª Àngela Puigserver Gomila
 Margalida Rigo Canet
 Maria Pons Bonet
 Sebastiana Ballester Mulet
 Maria Ripado Mas
 Miquela Mas Obrador
 Antònia Sitjar Valls
 Maria Gelabert Obrador
 Antònia de Fàtima Bordoy Obrador
 Lucía Adrover Cirer
 Lucía Adrover Monserrat
 Maria Mercadal Veny
 Milagros Martínez Giménez
 Magdalena Rigo Zuzama
 Maria Lladó Estelrich
 Maria Bonet Cerdá
 Catalina Torrens Valls de Padrines
 Margalida Barceló Covas

LA TRADICIÓ DEL FOGUERÓ DE SANTA CATALINA UN ESDEVENIMENT QUE VA ACONSEGUIR CONGREGAR MOLTS DE CAMPANERS A LA PLAÇA DE CA'N PERE IGNASI

La llangonissa, el botifarró, el vi, la mistela i els bunyols fan miracles

Miquel Adrover Monserrat

Nombrós públic va assistir al fogueró que tradicionalment se celebra a la Plaça de Ca'n Pere Ignasi amb motiu de la celebració de Santa Catalina. Una nit agradable que convidava a la bulla fou l'eix per aconseguir concentrar tan nombrosa participació. El ball de pagès fou també un altre element que va ajudar a l'èxit de la torrada i ballada. El conegut grup felanitxer 'Estol d'es Gericó, juntament amb el Brot de Taperera i les es-

coles de l'Obra Cultural i el Centre Cultural varen aconseguir acostar a la gent al mig de la plaça per fer una mateixa, un bolero o una jota. Així mateix varen recordar allò de «també és pot anar de marxa amb ball mallorquí». I és clar que sí, tant o més que amb el renou de les discoteques.

Els Amics de Sant Blai, A.P.As del col·legi Fra Joan Ballester i la del Joan Veny i Clar, Centre Cultural, Club d'Esplai, Parroquial i Obra Cultural Balear -delegació de Campos- varen esser els organitzadors de l'acte amb col·laboració d'un grapat d'entitats privades. És l'única vegada on tantes entitats s'han juntat per organitzar un esdeveniment, això pot fer reflexionar a més d'un i sobre tot al que pertoqui, ja que és del tot imprescindible la unió per aconseguir engrescar activitats d'aquest tipus, o d'un

Foto: Foto Vidal

— Els organitzadors fent els preparatius.

altre, dins el nostre poble i deixar de banda els separatismes.

Un bon tros de pa amb llangonissa o amb butifarró, bunyols, mistela i vi fou el detonant per fer esclafir la bauxa que no es va aturar fins a l'hora de la rifa del les ensaïmades. Petits, grans,

joves i majors, tots participaren de la torrada i si per ventura saps fer un parell de passes de ball, la nit pot esser memorable. De bunyols, no n'hi va haver pels qui en va voler i molts varen quedar sense menjar-ne, pastís tan mallorquí i imprescindible en una celebració com aquesta.

Foto: Foto Vidal

PUBLICITAT A RESSÒ: Maria Bauçà. Tel. 65.01.47
Laborables de 17'30 h. a 20'00 h.

DE PLACELLES

El nostre poble, per bé o per mal, sempre ha tengut fama de ser poc actiu, mal de moure, sofrit i consentit, de callar i no dir res, de deixar anar i que em deixin fer...

Darrerament, però, pel carrer, per plaça, pels cafès se senten comentaris que permeten deduir que els campaners començam a tenir un bon esperit crític, que de cada vegada hi ha més gent que té queixes i que té ganas de protestar.

Això s'ha vist, per posar un exemple, amb els comentaris d'indignació que s'han deixat caure aquests dies referits a les rotondes que es construeixen a les rondes.

Què ha de fotre una placeta endret des Camí d'Es

Ravellar i una altra dins «Ses Riaies d'en Cosmet»? -Nosa, contesta l'altre tot rabent.

Ara deuen haver acabat ses faroles i se posen a fer placetes... ja no saben què han de fer.

A veure si les hauran de llevar, d'aquí una temporada, igual que varen haver de fer amb sos botets de ses rondes. Això és tirar es doblers!

Un ciutadanet més tendre es demanava tot estranyat: **Per què fan una placeta tan petita, si ni tan sols hi cap un engronsador!**

Lògicament, la inversió en aquesta obra no contribueix gens a solucionar els problemes de circulació de Campos, que necessita una revisió urgent de cap a cap.

Foto: Damia Prohens (Foto Vidal)

D'altra banda, a una època de crisi i de problemes és de sentit comú que s'han de dosificar esforços i s'han de centrar en allò que sigui més urgent i necessari. Si pensam una mica, si feim una volta pel poble -tant de dia com de nit-

veurem si ens trobam o no per perdre les manades pel rostoll fent obretes innecessàries (o, com a mínim no urgents).

Redacció.

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ MIQUEL LLADÓ

Avda. La Verge, s/n. - Tel. 65.06.75

Cafè CA'N NINA

Tapes variades i Gelats

Carrer Creu, 6 • Tel. 651011
CAMPOS

vins bernat

ELABORACIÓ PRÒPIA

embotellador núm. 5929 P.M.

Carretera Felanitx, Km. 1,600
Tel. (971) 65.09.45
07630 CAMPOS
(MALLORCA)

RISTALLERIA PERELLÓ

Acristallaments en general
Carrer Palmer, 1 Tel. 65.00.95
07630 CAMPOS

53 JOVES REBEN LA CONFIRMACIÓ DE MANS DEL BISBE A CAMPOS

Aquesta notícia resulta gairebé present a la nostra parròquia any rera any. Els grups són nombrosos, com veis: 53 joves de Campos, de 17 o 18 anys no és qüestió de bromes ni pee al poble ni per a la parròquia. Vos imaginau que se n'anassin 53 joves de Campos de cop a fer el servei militar? o que entrassin als diversos Ordres Religiosos i al Seminari Diocesà?. Vos imaginau que tots 53 partissin al Tercer Món a treballar per la justícia?. No hi ha dubtes que la Confirmació, que aquesta Confirmació, no constituirà un terratrèmol tan gros pel poble. Però, romanrà tot com si res no hagués passat?. No ho crec. Com a coneixedor dels confirmants puc confiar en què un bon grapat d'ells hauran sentit i entès que el compromís amb valors humans i cristians pot ser engrescador. No fàcil però interessant. Una aventura i un repte.

Foto: Más Fotos

S'esquella.

Cristalleria CAMPOS

*Jaume Vadell
Adrover*

*Joan Oliver
Bordoy*

Carrer Llibertat, 27
Tel. 65.04.20
07630 CAMPOS

Maria Miquel Nadal

ASSEGURANCES EN GENERAL

- Metges
- Incendis
- Accident
- Vida
- Robatoris
- Jubilació
- Comerços
- Llar
- Embarcacions
- Automòbils, Etc. . .

Carrer Santanyí, 23 • Tel. 65.04.01 • 65.00.89
07630 CAMPOS

CA'N CÓS: PARADA I FONDA

Damià Huguet.

A la vila el turisme, fins i tot el turisme ocasional, sempre ha estat molt migrat. I ara, quan pareix que tots els sistemes de supervivència de l'illa es vincen a aquest apartat de serveis, ho és més que mai. Tant, que podem assenyalar, amb tota contundència, que a la nostra vila no hi ha un sol lloc on s'hi pugui allotjar, un vespre o una setmana, cap visitant que desitgi pernoctar en aquest poblet que té la mar dues passes enfora, que malviu de la terra que ja ni conra, i que únicament veu passar els visitants que, corrents i de pressa, li envelen cap a la costa dels pobles veïns.

Parlar per tant de turisme, ara com ara ens menaria a la utopia, a una buidor immensa, absoluta i raquítica. De fet, és normal. Un poble com el nostre no s'ha preocupat mai -ni tampoc li ha interessat massa- per aquestes qüestions d'hostalatge de forans o d'estrangers. No hi ha perquè. I tampoc no podríem tractar-los com pertocaria, amb la carència d'infrastructures que patim, i amb tan poc què oferir. Campos no pot ésser parada i fonda per a ningú. No tenim res que ens pugui moure a fer esforços en aquest sentit.

Els destins de la vila estan encarats a altres comporta-

ments. I posats a ésser realistes hem de reconèixer que la nostra infraestructura és insuficient, migrada, i no s'aboca en absolut a aquestes trifugues, o no les desitja.

Fa uns anys, però, la realitat era ben distinta -a dir ver no massa diferent de l'actual-, encara que almanco s'oferissin uns serveis que malgrat que no fossin massa possibilistes, ni gens ni mica transcendents, omplien uns buits que proclamaven les necessitats més urgents dels visitants ocasionals. Cosa que, com deia, ara no passa: és diferent. Si una persona vol allotjar-se, passar la nit a la vila, o quedar-s'hi a romandre una temporada curteta, no troba un sol lloc on fer-ho. No n'hi ha. I en això els camperners no hem estat massa espavilats perquè -i els fets ho demostren- ens hem limitat a veure passar davant els nostres ulls unes oportunitats que hauríem pogut aprofitar, però que hem deixat fugir pels forats més insensibles de les nostres indecises mans.

Als anys més immediats de la postguerra espanyola -i que tant vàrem patir els mallorquins, amb més mal que bé- va sorgir tota una allau de viatgers ocasionals que per motius de treball, i amb dificultats per traslladar-se a Ciutat a l'hora prevista, tenien la necessitat de pernoctar als pobles on finia la seva feina diària. Eren, molt concretament, persones que veníem anomenant viatjants; representants d'empreses -normalment catalanes- que venien a l'illa a vendre els seus productes, allò més bo o millor de les diverses indústries per a les quals treballaven. Arriba-

ven al poble amb tren o autocar a primera hora del dia, feien visita a totes les botigues del poble. A la nit sopaven i pernoctaven a la fonda de Ca'n Cós.

La fonda de Ca'n Cós no era massa gran: una casa de planta baixa i un pis ubicada just al costat de l'Ajuntament, al centre de la vila. La madona se n'encarregava de gairebé totes les feines: anar a comprar pa, a la botiga, fer el dinar, arreglar els llits, i totes aquestes coses rutinàries que essolen fer a qualsevol casa particular, amb familiaritat i sense presses. De gent que assíduament hi habitava no n'hi havia gaire: un alumne d'un poble extern que estudiava al col·legi, un empleat de banca fadrí, i poca cosa més. En canvi els residents espontanis, els qui hi pernoctaven una sola nit, eren més considerables: viatjants de comerç sobretot. I a les èpoques d'esplendor tenien totes les habitacions plenes. La gent sopava, sortia al carrer, anava a prendre un cafè al bar més pròxim, llegia el diari, i al cap d'una estona se n'anava a dormir. Tot rutinari, monòton, plàcid...

És part de la petita història del poble, una història densa d'anècdotes i de vivències múltiples que podrien omplir pàgines i més pàgines oferint tot un caramull de fets, de converses avui difícils d'imaginar, però en aquells anys ben vitals. Ca'n Cós parada i fonda.

Molta gent de la vila ha viatjat a llocs ben diversos, sobretot en aquest darrers anys, i ha pernoctat durant uns dies a hotels de tota casta. Molta gent ha crescut una ciutat o una altra, i a la nit ha tengut una

habitació ben parada on poder passar la vetlada com si fos a ca seva. Tot ben normal i senzill. Sense venir gens de nou: viatge, passeig, hotel... La fonda, però, era una cosa ben distinta. Ho és encara. Perquè allò que la caracteritza és l'ambient familiar, reposat, que hi sura; molt diferent al manció que hom troba a un hotel. A una fonda pots entrar a la cuina i dir a la madona que t'estimes més sopar de bollit i no d'un bistec de vedella, sortir al corral a fer un alè, llegir el diari devora la serventa que planxa roba, o beure un tassó d'aigua de cisterna. A una fonda et trobes com si fossis a ca teva, en família. I a Ca'n Cós passaven aquestes coses. Just al centre de la vila. Senties tocar les campanades del rellotge de la Sala. Esperaves una estona per entrar a l'excusat quan era ocupat. Deies a la madona que el brou era massa salat. Coses intranscendents, però vitals, molt humanes.

La fonda de Ca'n Cós ja fa molts d'anys va tancar les seves portes; i ara el local és propietat de l'Ajuntament, que el va adquirir per tal d'ampliar les seves dependències. A la nit, però, s'observa encara una ombra que vetla l'antiga fonda, i ens empeny a recordar la seva presència en aquells anys de misèria i poca glòria. Són coses que mai no haurien de desaparèixer. Però hem de reconèixer que som incapaços de conservar els testimonis més clars de col·lectivitat comportada. Tot ho capgiram en un obrir i cloure els ulls. I ens solem vinciar molt fàcilment davant l'adversari.

Partit Popular

LA REFORMA FISCAL: URGENT

Introducció:

El Partit Popular considera que les modificacions fiscals introduïdes el passat mes de juliol pel Govern són la manifestació més accentuada del desconcert tributari a que es veu sotmesa la societat espanyola. Únicament l'ànim recaptatori inspira unes mesures que contradiuen la reforma de l'IRPF aprovada pel Parlament l'any passat.

Es nota a faltar un disseny tributari coherent al nostre país.

És especialment preocupant el progressiu distanciament del nostre sistema tributari respecte el model dels altres països industrialitzats i la pèrdua del marge de maniobra del qual es disposava fa tan sols dos anys per acomodar la nostra fiscalitat a les necessitats de la nostra economia.

L'aritmètica simplista de que amb més impostos se redueix el dèficit és una de les fal·làcies més perilloses per la facilitat de l'argument. L'experiència recent espanyola demostra que a una major recaptació fiscal hi segueix un nivell de despeses encara

major. L'argument contrari és que s'ha vengut aplicant amb un cert èxit als països avançats: per a reduir el dèficit públic s'ha de procedir abans de tot a la contenció de les despeses públiques i a la reducció del tamany del sector públic.

La reforma fiscal que presenta el Partit Popular i que s'executarà en els pròxims anys contempla dues fases: la congelació de la pressió fiscal que suporten els ciutadans i posteriorment la seva reducció, cosa que necessàriament determina els ingressos i les despeses de l'Estat.

La simplificació de la tarifa de l'IRPF, que quedaria estructurada en cinc trams de renda, i la reducció de la tarifa per a tots els contribuents, amb un impositiu marginal màxim del 40% i un mínim exempt d'un milió de pessetes.

Per als contribuents, la reducció impositiva proposada és general, qualsevol que sigui el seu nivell de renda. Per a l'Estat, la reducció més important d'ingressos per IRPF produeix un tram de rendes més baixes, fins a tres milions de pessetes d'ingressos anuals.

NACIONALISTES DE MALLORCA

ELS PLENS ALS MATINS

El nostre Grup Municipal voldria que a cada sessió plenària, les cadires que hi ha a la sala de sessions destinades al públic no bastassin. Però fins ara no és així ni d'un bon tros perquè es veu que no a tothom li interessa que hi vinguí gent, i ho impedeix convocant els Plenaris a una hora en què tothom fa feina. És una bona manera d'evitar que ningú pugui fer servir el dret democràtic i elemental a assistir directaments als debats, discussions i votacions que afecten el nostre poble.

Per part nostra, hem pregat diverses vegades que es canviï aquesta actitud, hem fet preguntes demanant explicacions sobre aquest fet insòlit i únic a tot Mallorca (a tots els pobles fan el Plens els vespres i no passa res!), hem presentat alguna moció perquè tots els regidors es poguessin manifestar... Però, malgrat tot, continuam amb la

mateixa tònica. És per això que hem decidit prendre alguna mesura per protestar per aquesta qüestió i fer-ho públic, perquè cadascú pugui analitzar la motivació que pot ser causa d'aquest fet que consideram il·lògic, absurd i fins i tot injust.

De moment, no ens presentarem al Plenari extraordinari del dia 12 de novembre en senyal de protesta per haver-se convocat a la una del migdia.

En aquest Plenari s'havia de debatre i votar una moció nostra en què demanàvem que l'Ajuntament de Campos es manifestés en contra de la Llei d'Espais Naturals, aprovada el gener de 1991 i que ara el Grup Parlamentari PP-UM vol modificar. Incomprensiblement no es va llegir ni es va sotmetre a votació, per la qual cosa esperam que es faci a una propera sessió.

Granja Pomar

Tapes Variades

Carrer Major, 2 • Tel. 65.00.48 • CAMPOS

PERRUQUERIA I ESTÈTICA

Carrer Santa Bàrbara, 2 - Tel. 65.21.28
07630 CAMPOS

NOCES • BATEIG • PRIMERA COMUNIÓ

- Saps que el reportatge és l'únic que mai no podràs canviar?
- I que no hi ha una segona oportunitat?
- Vols assegurar-te sense problemes econòmics?

FOTO I VIÍDEO
A PARTIR DE
4.600 Ptes./Mes

Demane'ns informació

Vidal CAMPOS		C/. Plaça, 15 Tel. 65.06.43
FOTOGRAFIA I VIDEO		

*Al teu
abast*

TOMÀS VIDALÓ, DISSENYADOR DE LES CARROSSES DELS REIS.

Aquesta vegada, en la nostra volta per la vila, hem anat a veure una persona amb la qual haguéssim pogut parlar de molts de temes, però ens hem limitat a parlar-ne d'un que està molt relacionat amb les Festes de Nadal: les carrosses dels Reis. Perquè en Tomàs Garcies Ferragut (en Tomàs Vidaló) és, des de fa molts d'anys, el que dissenya les carrosses que surten el dissabte dels Reis. Ara bé, ell no és l'únic que hi treballa (i així vol que ho remarcuem), sinó que hi ha un grupet de col.laboradors incondicionals que aporten tot el seu saber, idees, ganex i sobretot molta d'il.lusió, perquè la Nit de Reis sigui realment màgica.

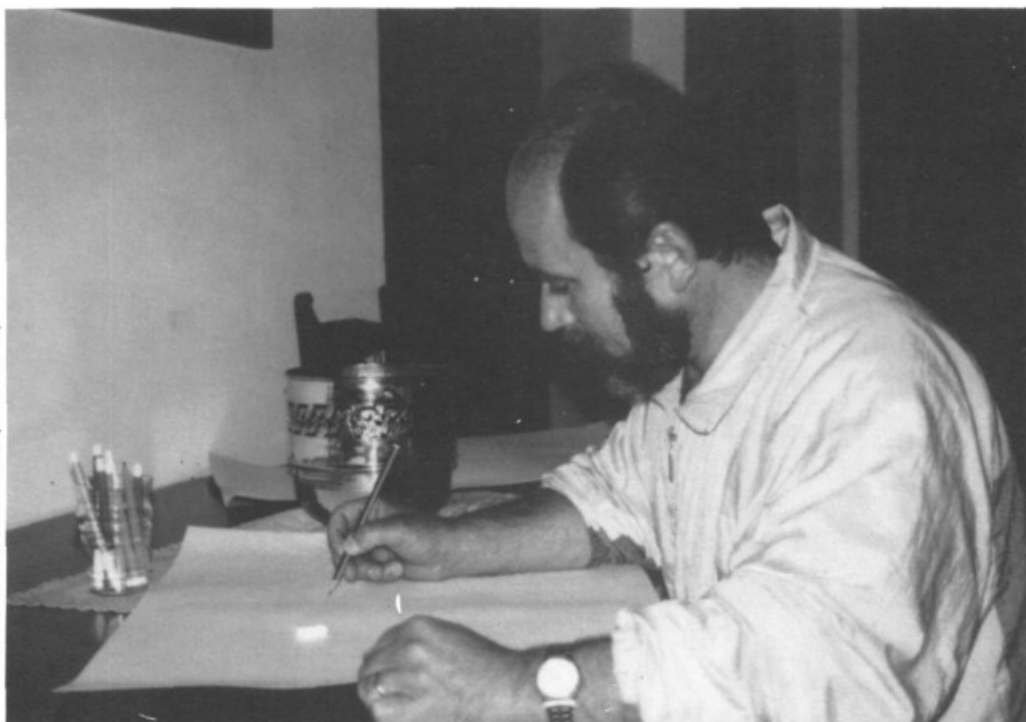

Foto: Sebastiana Lladó (Foto Vidaló)

— En Tomàs dibuixant una de les carrosses que lluiran enguany el vespre màgic del 5 de gener.

— Quin és l'origen de les cavalcades dels reis actuals?

— El seu origen va tenir lloc al Club L'Estel. Era l'entitat que les organitzava. El grup de joves que anàvem per allà, juntament amb el vicari que era el capdavanter, ens encarregàvem de preparar la festa dels Reis.

Una vegada que es va tancar el club, aquelles quatre o cinc persones que estàvem més compromeses, vàrem seguir col.laborant i... fins ara. S'hi ha anat afegint gent, però l'ànima és la mateixa. Els organitzadors de sempre són: en Tomeu Gasparet, en Toni Lladó, na Jacinta, na Margalida Miró i jo.

— Quina és la tasca de cadascun?

— Tots ens ajudam en tot, però cadascú té una funció de-

terminada. En Tomeu Gasparet és el que se'n cuida dels cavalls, de triar els reis quan n'hi ha un que vol deixar de ser-ho, dels patges...

Na Margalida Melera se'n cuida d'arreglar els paquets i de repartir amb el carter els regals a totes les cases del poble que ho sol.licitin. També és l'encarregada de comprar qualche detall a la gent que ens ajuda.

Llavors hi ha Na Miquela Carola i n'Aina Bordoy que tenen la feina concreta de cuidar-se'n de la roba (quan es varen retirar les monges), de rentar, de planxar i guardar els vestits dels Reis a ca les monges fins l'any vinent.

Jo som el que dissenya les carrosses, don les idees per discutir-les i després na Jacinta les duu a terme. També una

tasca molt important és la del fuster, n' Andreu Nina, perquè tot prèviament es fa en tauler.

— Quants d'anys fa que dissenyes les carrosses?

— Els anys exactes no ho sé, però per ventura deu fer 15 o 16 anys. En un principi, era jo que donava l'investida i Sor Anunciació era la que ho duia a la pràctica. Fa uns anys, a causa de la seva edat, se'n va desentendre i les monges, degut a les múltiples ocupacions ho varen deixar un poc en les nostres mans. Actualment, ho feim tot nosaltres, ajudats, això sí, per molta de gent.

— Cada any es dissenya tot de bell nou?

— Cada any es fan quatre carrosses, n'hi ha dues que són molt iguals sempre, que

són les que representen el Misteri i el carro carregat de juguetes. Aquestes canvien poc cada any, baraten una mica l'estructura però es mantenen molt semblants. Després n'hi ha dues que les feim tan fantasioses com podem perquè cridin l'atenció dels nins. Si les mirau bé, veureu que malgrat estiguin dins un mateix estil, no són mai iguals, ni de colors ni de combinacions.

— Com vos organitzau per fer les carrosses en tan poc temps?

— Com que tothom sap quin és el seu paper, ens en sortim. Jo faig el disseny, llavors ens reunim a ca D. Guillem Dameto, el vicari, i la comissió ho discuteix, després ho duim a cal fuster, i el dilluns de Cap d'Any, dia

2, n'Andreu sol tenir la primera carrossa feta a ca seva i la duu a ca les monges. Després hi ha tot el procés de donar-li color i forma amb els papers. I, en quatre dies, de dia 2 a dia 5 es fan les quatre carrosses i es munten.

En el muntatge hi col.laboram tots nosaltres, a més d' al.lots de setè i vuitè, gent del Club d'Esplai, mares...arribam a ser una trentena de persones que ajudam que d' una manera o l' altra, surtin les carrosses.

— **Les idees d'on les treus?**

— Primer de tot, fa falta tenir molta d' il.lusió i molta de fantasia, això és el més important; i, segona, intentes crear coses que puguin impactar i agradar als al.lots, al mateix temps. Les idees surten de qualsevol detall: un mostrador, un conte... i llavors ho has de saber compondre damunt les mides que té un camió. La idea que tens l'has de reduir a un petit detall, perquè amb mides de tres metres de llargària per dos i un poc d' amplària, t'hi ha de caber tot. Quan tens la idea clara al cap, llavors l' has de plasmar a les cartolines i, finalment, explicar-ho al fuster.

— **Com seran les carrosses d'enguany?**

— No ho vos ho puc dir, perquè encara no ho sé. Fins que no m'hi pos de bon de veres, no sé res.

— **Com han anat evolucionant les carrosses?**

— Fa més de 20 anys, les feien la Congregació Mariana. Quan aquesta es va tancar, les feien el vicari amb un parell d'al.lots. Només disposaven per realitzar-les, dels doblers que treien amb la rifa d' una panera. Òbviament, no podien sortir massa polides. empràvem el mínim paper pos-

sible i qualque any usàvem el de l'any anterior. Els vestits, també estaven molt gastats.

Quan va entrar en Colau Cós de batle, ja hi va haver ajudes per part de l' Ajuntament i quan, definitivament se'n va fer càrrec va ser quan hi va haver les primeres eleccions democràtiques. Ara l' Ajuntament corre amb les despeses de fusta i paper. També s' ha de dir que ara tenim unes plataformes que van enganxades a un remolc, la qual cosa ha fet que sempre disposem de les mateixes mides.

Un altre canvi que he vist són els vestits nous, que els varen fer fa 18 o 19 anys. La roba d'aquests vestits, la va pagar La Caixa i Sor Maria Cifre amb l' ajuda de moltes dones del poble, els varen cosir.

— **Com es trien els Reis?**

— Per triar els Reis, se segueix com una espècie de dinastia, perquè això dels Reis ha d' anar així. Els joves que fan de patges, quan hi ha un Rei que es retira, passen a ser Reis.

Per ser patges, s' ofereixen. Han estat uns quants anys reis, en Miquel Adrover, en Cosme Gasparet i en Tomàs Ribes. L'any passat es va retirar en Miquel i el va succeir un cosí seu que feia de patge feia molts d' anys. Un requisit que han de tenir és que han de saber muntar a cavall.

— **Com triau els nins que han d'anar damunt les carrosses?**

— Jo me'n cuid de dir com han d'anar vestits i quants han de ser, segons la figura. I després procuram que hi participin nins dels dos col.legis, que tinguin ganes de col.laborar. Els vestits que han de dur, els solen fer les mares.

Hi ha moltes nines que hi volen participar, i tenen espe-

cial predilecció per fer el paper de Mare de Déu, és el màxim honor que poden tenir.

— **Quines són les carrosses de les quals estàs més satisfet?**

— Record una que era un trencaclosques de colorins, que representava un castell i que va quedar molt bé. També vaig quedar molt satisfet d' una Glòria amb dues rampes altíssimes amb angelets a cada costat. Una altra, d' un parc romàntic...

Vull dir també que encara que la carrossa del Betlem es repetesqui cada any, l'hem representat de moltes maneres: davall una simple palmera; fastuós representant una Glòria amb estels, àngels i niguls; un betlem mallorquí amb una arcada; betlems medievals amb ruïnes; fins i tot, un any es va fer la fuita a Egipte amb Sant Josep qualcant damunt una moto a dins la carrossa. Va ser molt brusquer. Com veis, n' hi ha hagut de tots tipus.

— **Quines anècdotes ens podries contar?**

— N'hi ha hagut de tot color... Qualque vegada, quan hem tingut la carrossa feta, no ens hi ha cabut damunt el camió i hem hagut de llevar qualque figura.

També de vegades, quan tot ja estava preparat, els nins no han volgut anar damunt i

els hem hagut de baratar de lloc. I també més d' un pic que ha plogut i s' ha espenyat tot el decorat.

Record una vegada que vàrem fer un castell, tot de paper blau i es va posar a fer ventet i brusca, ens va entrar el vent dins el castell per la part de baix i tot se'n va anar en orris. Ara fa rialles, però en aquell moment no en fa cap ni una.

— **Voldries afegir alguna cosa més?**

— Només dir que la Cavalcada dels Reis és una de les coses que pas més gust de fer i que tots els que hi col.laboram ho feim amb molta d' il.lusió, però la satisfacció que sentim quan surten les carrosses i veim la cara dels nins, és indescriptible.

I també vull afegir que estam oberts a tothom i que en uns dies com aquests, tota l' ajuda és poca i tot ho feim per als infants, perquè passin gust. Gràcies.

Gràcies a tu, Tomàs i desitjam que les carrosses d'enguany surtin tan bé com sempre perquè la nit sigui realment màgica.

Núria Vives

Antònia Sitjar.

AUTOS TOMÀS

COMPRA VENDA
VEHICLES D'OCASIÓ

Nunyo Sanç, 26 - Tel. 65.24.22 - CAMPOS (Mallorca)

DE LA TRISTOR

Tots en coneixem, i més d'un. Gent que camina mirant enterra i agafant poc aire quan respira, obrint poc els ulls. Gent amb el cor feixuc i la mirada apagada.

Duen la pena aferrada a la pell, com els dies humits i calents d'estiu. Penes que se'ls arrapen el cos com camises banyades.

I és mal vist, això. És tan incòmode, tenir algú trist a prop. Manen les ordenances ser feliç, bell, jove, tenir èxit, ser ric, i si no ho ets, vet aquí l'art del fingiment.

Anirem amb somriures de dentríffics, mostrant els ullals a qui s'atreixeixqui a qüestionar la nostra manera de fer, i ens estirarem la pell, com si

en treure'ns arrugues ens torressin a qui les va provocar. I en hivern ens torrarem davall llums miraculosos (sola piles, quins invents). I ens tenyirem el cabell. I les fotos ens mostraran sempre el mateix somriure, en el mateix perfil, amagant les imperfeccions de la fisonomia.

I hi haurà l'obligació de divertir-se, a tota costa. Divendres i dissabtes haurem de vetllar, anar als llocs de moda i deixar-nos veure animats i explicant acudits. Què pensaria la gent si ens colguessim prest?.

I per insultar algú direm que és un desgraciat, un infeliç.

No, no ret, estar trist. No

és productiu ni estètic, I les sèries nord-americanes ens ho amaguen pudoroses, mostrant-nos una farsa de silicona que ens fa somriure i estar contents de ser occidentals.

I va dir Montserrat Roig: «La tristeza en los demás nos recuerda nuestra fragilidad, la precariedad de este falso orden, la verdad que no se dice pero que se susurra».

Tenc un amic trist. I em sent orfe de paraules, pobra de recursos, buida de mans. Tenc un amic malalt de pena i voldria donar-li una mica de la llum que duc dins meu, i no la trob enlloc quan el tenc aprop.

Tenc un amic trist. Tam-mateix, no li pot curar l'alegria del carrer. És alegria buida, d'anuncis d'al.lotes espectaculars i joves apol.linis, de

rentadores potents, menjar per cussos amb pedigrée i «super-cuentas» que et fan d'or.

No rec que li pugui servir, una alegria que és feta d'anestèsia.

Potser els tristos ens mostren quelcom. La poca validesa de l'optimisme oficial, tan de moda en el 92. Que hi ha d'haver una alegria plena de sentit, sense marca ni preu, i que no caduqui. I potser la recerca d'aquesta alegria faci trist, com els nis que creixen després de tenir febre, o el part dolorós d'un infant.

I Maria Zambrano digué que li agradava la nit perquè és el pròleg de l'albada.

Deixau-los estar tristos, mentre no trobin res millor.

Maria Escalas

AUTO ESCOLA

Tota classe de permisos de conducció.

Carrer Plaça, 24
Tels. 65.28.28 • 65.00.80
07630 CAMPOS

SYP

SERVEI I PREU
SUPERMERCATS

GRAN ASSORTIMENT
EN LES NOSTRES SECCIONS DE:

Carnisseria • Cansaladeria
Fruita • Peix congelat

Carrer Nunyo Sanç, s/n. • Tel. 65.06.83
07630 CAMPOS

EL SERVEI D'AJUDA A DOMICILI A CAMPOS

El Servei d'Ajuda a Domicili (SAD), és un servei públic i gratuït dels Serveis Socials de l'Ajuntament de Campos, dirigit a persones i famílies que tenen dificultats per dur a terme les seves activitats quotidianes. Consisteix en la prestació d'atencions personals i socials al seu propi domicili.

El Servei començà a funcionar el mes de febrer de l'any 1991 arran d'un conveni que l'Ajuntament signà amb INSERSO. La voluntat del Consistori és la de fer arribar l'ajuda necessària a aquells campaners i campaneres que per la seva situació personal i/o familiar poden veure's beneficiats per les prestacions que s'ofereixen. D'aquestes les més importants, entre d'altres, són: les atencions en hàbits de salut, higiene personal, organització domèstica, suport familiar, etc.

A hores d'ara hem atès 24 casos, la majoria dels quals són persones de la Tercera Edat, seguit de casos amb algun tipus de disminució. Com a terme mig, solem treballar unes quatre hores setmanals amb cada usuari i ho fem aquells dies feiners que més convenen per a la feina que s'ha de fer.

El SAD el duim a terme mitjançant el treball en equip de l'Assistent Social que coordina el Servei i les Treballadores Familiars que realitzen la tasca diària als domicilis. Setmanalment aquests professionals ens reunim per tal de revisar la feina que es va fent. L'Assistent Social fa la supervisió i plegats comentam les novetats de cada cas i les línies de treball

a seguir.

D'ençà que el SAD ha començat a funcionar estam duent a terme activitats de formació i qualificació professional en Treball Familiar a Domicili. En aquest sentit hem fet cursos sobre Tercera Edat, Minusvàlids...Es tenen intercanvis constants amb altres treballadores familiars de la Comarca. També hem participat a cursos d'especialització en Treball Familiar impartits per organitzacions amb més de 10 anys de tradició en el tema. S'ha assistit a cursos de supervisió de SAD i s'ha participat activament a les iniciatives del Centre Comarcal del CIM...

La professió de Treballadora Familiar és nova i no coneguda del tot entre els campaners. N'hi ha que encara demanen quina és la nostra feina. També passa que ens sol·liciten per a que facem neteges. És important dir que nosaltres no anem a «fer dissabte». En tot cas, tractem d'ajudar a les persones a que elles cuidin ca seva.

És important que, tira a tira, es vagi parlant al poble del Servei d'Ajuda a Domicili i que tothom sàpiga que podem ajudar no sols a la Tercera Edat sinó també a famílies, infants o disminuïts.

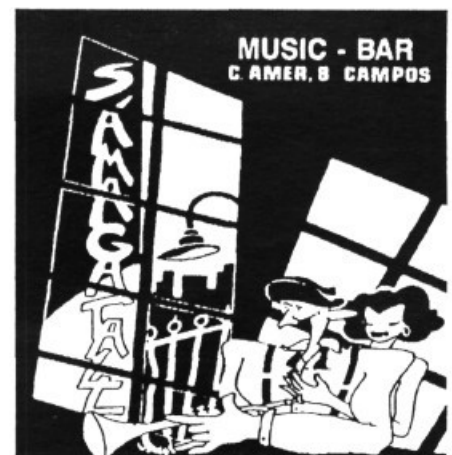
Les Treballadores Familiars procurem donar ajuda i confiança a les persones amb les que treballam. Hem de saber escoltar-les per a que ens expliquin els problemes o dificultats que tenen.

Amb l'experiència que hem acumulat ens adonam de la importància de disposar d'una infraestructura i organització del

Servei que ens permeti seguir rendibilitzant tot el que sigui possible la nostra feina. En aquest sentit podem veure la conveniència que les Treballadores Familiars disposin d'espais de reunió, d'accés als expedients de SAD, de mantenir i ampliar els espais de formació...

Finalment, vos volem informar que si trobau que heu de menester aquest Servei vos podeu dirigir, els dilluns i dimarts de 12 a 14 hores i els dijous de 9'30 a 12, al departament de Serveis Socials que es troba al primer pis de l'Ajuntament.

Joana Garcias,
Treballadora Familiar.
Joana Ripado,
Treballadora Familiar.
Margalida Roig,
Assistent Social.
Maria Moranta,
Regidora de Serveis Socials.

ELECTRODOMÈSTICS

ANDREU GINARD

Qualitat i Servei

Descomptes especials a noviis

Carrer Creu, 25 • Tel. 65.03.33 • CAMPOS

Gremi Boneters, s/n. - Tel. 75.01.00
POLÍGON LA VICTÒRIA
07009 PALMA DE MALLORCA

TRANSPORTS
MESQUIDA

RONDA CATALUNYA, 9 - Tel. 65.01.47
07630 CAMPOS

PREMIS 31 DE DESEMBRE

El proper divendres dia 18 de desembre al Casino Palladium de Palma hi haurà l'entrega dels Premis 31 de desembre 1992, premis que, cada any atorga l'Obra Cultural Balear.

La delegació de Campos ha presenta candidats a diversos premis: el campaner i professor de la Universitat de Barcelona Joan Veny i Clar pel premi Francesc de Borja Moll, la trilogia de vídeos «Mallorca Illa Mediterrània» de Mateu Galmés al Premi Gabriel Alomar i el Seminari de Didàctica del Català de l'ICE-CENC, del qual forma part el també campaner Joan Lladonet pel premi Emili Darder.

Durant l'acte tindrà lloc un homenatge a Josep Maria Llompart.

**L'OBRA CULTURAL BALEAR DE CAMPOS
FA POSTALS**

La coneguda pintora campanera Miquela Vidal és l'autora de *Maternitat gitana.*, el quadre que figura a la portada de les postals que ha editat la Delegació de Campos de l'O.C.B.

Les postals, que se n'han fet 1500 exemplars, ja són a la venda. Les podeu trobar al local social de l'Obra Cultural Balear i a la Impremta Adrover.

BALL DE SALÓ A CAN CÓS

Des de fa ja quasi dos mesos, cada dissabte a vespre hi ha ball de saló amb música en directe al restaurant Can Cós. Les festes organitzades pel conegut professor de ball Benjamín

Giménez de cada setmana tenen més èxit. En Rafel, el teclista que amenitza el ball ha comptat a Ressò que és un goig veure com hi acudeixen en perfecte harmonia persones de totes les edats, des de joves i joves de menys de divuit anys fins a gent que ja ha passat els seixanta.

CLUB D'ESPLAI PARROQUIAL CAMPOS.

El passat dia 31 d'Octubre, el Club d'Esplai Parroquial Campos tornà a iniciar un nou curs.

Al llarg del curs, el Club anirà realitzant diferents activitats que poden anar des de carpetes amb paper d'aigües fins a màscares de guix i titelles que són les realitzades aquest mes de novembre.

A més de les diferents activitats que es realitzen al local del Club els dissabtes de 15'30 a 17'30 h., també es faran diferents excursions. La primera està programada per dia 19 de desembre al Teix.

El Club d'Esplai també col·labora amb l'Ajuntament i altres entitats del poble en l'organització del Fogueró de Santa Catalina.

Ja per acabar volem informar que el lema del curs d'aquest any és «Estimam la nostra terra» i que, al llarg de tot el curs recollirem paper per reciclar i piles de botó usades, com faran tots els Clubs d'Esplai membres del GDEM.

AMICS DE SANT BLAI

Reproduïm aquí el missatge nadalenc que Els Amics de Sant Blai han enviat als 228 missioners mallorquins repartits arreu del món:

«Ara més que mai ens adonam de la falta d'amor entre els homes.

Cal recordar que la presència de Jesús segeuix entre nosaltres.

Ajudem-nos a seguir, per la força de l'Esperit amb la pregària mútua de cada primer diumenge de mes.

*Recreativos***SUR
MALLORCA, S.L.**

Nº Reg. Empresa operadora 13.460

Carrer Mesquida, 16 • Tel 65.03.56
07630 CAMPOS (Mallorca)**L'EMPRESA LÍDER
AMB ATENCIÓ I
SERVEI AL CLIENT**

Sentir-nos encoratjats per l'encís de l'amor de Déu, és el nostre gran desig.

BON NADAL I BON ANY 1993 PLE DE PAU I AMOR»

Per altra banda, volem informar breument de:

— Les obres a les capelles i al sòtil de la cuina de Sant Blai. que s' estan fent.

— Estan a la venda jerséis i camisetes màniga llarga dels Amics de Sant Blai.

— Els nostres missioners J. Mas, J. Burguera, M. Monserrat i Fca. Ginard per ventura coincidiran durant les Festes de Nadal a Campos.

L'ÈXIT DE RESSÒ

L'èxit del número 44 de RESSÒ del passat mes de novembre degué se absolut. Tant és així que un conegut diari de Ciutat a dedicat un número a comentar dos dels seus articles als que es parlava de la necessitat de comptar amb informacions verídiques al nostre poble.

EL CENTRE D'EDUCACIÓ D'ADULTS S'ADHEREIX A LA PLATAFORMA EN DEFENSA DE LA LEN.

El claustre del Centre d'Educació de Persones Adultes - CEPA- de Lluçmajor, del que depèn l'Escola d'Adults de Campos i al que pertany el mestre dels adults campaners Boro Miralles, va acordar adherir-se a la Plataforma en Defensa de la LLei d'Espais Naturals -LEN-. a la nota de premsa que ha

feta pública manifesta que els espais naturals constitueixen el patrimoni col·lectiu més important de les nostres illes, pel que s'ha d'impedir per tots els mitjans legals que se consumi la modificació a la baixa de la LEN. Aixímateix, tal com consta al Manifest de la Plataforma, creu com a responsabilitat indefugible de tots contribuir a la preservació d'aquests espais, possibilitant així la seva transmissió a les generacions futures.

RESSÒ

RESSÒ OBTÉ EL PREMI TRAMUNTANA DE LA PREMSA FORANA

Quan ja teníem l'edició d'aquest número ens arriba la notícia que l'A.P.F.M. amb els seus premis anuals ha concedit el premi Tramuntana de fotografia d'enguany al conjunt de portades de Ressò que van del setembre del '91 (núm. 32) fins al setembre del '92 (núm.42) dotat amb un diploma i 50.000 Ptes. en metàl·lic. (el mes que ve, ampliarem aquesta informació).

ALTRES NOTÍCIES

La banda de tambors i cornetes de Campos, ja és una realitat. Ja els senten assajar. Cal que els animem a practicar, encara que facin renou.

CONSTRUCTORA CAMPANERA, C.B.

Venem Pisos al Carrer Joan Ballester
Cantonada amb el Carrer Menorca
Directament del constructor

Informació:

Tels. 65.06.75 • 65.09.78 • 65.06.92

Constructora Campanera: Construïm qualitat

Distribució de Begudes

SILVESTRE GINARD

Vos oferim:

- COCA • COLA
- SUCS
- CERVESES DAMM
- AIGÜES MINERALS I DE MANANTIAL
- VINS UNIÓ

Travessera Carrer Nord, s/n. • Tel. 65.23.03
07630 CAMPOS

15 MINUTS AMB SAU

Divendres dia 6 de Novembre. Horabaixa calmos; és estrany però ens creïem que el Novembre feia més fred però notam que no és així. Som a davant Palma Rock, una tenda de música que no fa molt ha obert un campaner, Tomeu Pizà, a ciutat, situada a l'Avinguda Argentina.

A dedins pareix un galliner, unes 20 al.lotes criden tot el temps, anant d'una banda a l'altra encaçant els membres de Sau Pep Sala i Carles Sabater.

Pareixen despistats, però l'únic que fan és intentar treure's de damunt les noies. De manera que passa el temps, va entrant més gent duent discs a la mà del grup català; tots cerquen un poc de tinta blava o vermella per a la portada dels seus discs. En Tomeu ens fa passar dins una sala petita a on hi ha tres persones més, tots dispots a atacar mitjançant preguntes als músics del Principat...

— Què vos pareix això de tocar a una discoteca? hi havíeu tocat mai abans?

— No, aquest serà el primer cop, però no ens assusta gens és com pegar un polvo dins el llit o a un sofà, amb això no hi ha comparació.

— Què tal varen anar els concerts a Sa Pobla i a Sineu?

— Mira, nosaltres no havíem vingut mai a Mallorca, de manera que no sabíem com ens aniria, i a més a més això de tocar a un poble i no a Ciutat de Mallorca creïem que ens afectaria de manera que no vindria ningú, però quan vam pujar dalt de l'escenari i vàrem veure tota aquella gentada vàrem pensar que allò era una

Foto: Tomeu Pizà

— Els membres de Sau, Pep Sala i Carles Sabater durant la roda de premsa que feren a la tenda de discs Palma Rock, propietat del campaner Tomeu Pizà.

il.lusió, però no, era cert. Vàrem disfrutar de tocar tant a Sa Pobla com a Sineu.

— Qui creis que es més receptiu de cara a la vostra música, Balears o el País Valencià?

— Balears, però no per res sinó perquè aquí és un mercat més antic i la nostra música fa més temps que s'enrolla a Mallorca que a València. Tot això, fa poc vàrem fer un concert a València i va anar molt bé. Tot és qüestió de temps.

— Qui és Sau?

— Sau som en Pep Sala i en Carles Sabater, els músics que ens acompanyen no són més que acompanyants i a més ells no volen formar part de Sau.

— Quina creis que ha estat l'aportació del Rock català a la cultura catalana?

— No creim que hagi aportat res, almenys la nostra,

nosaltres només ens dedicam a allò que ens agrada, que és la música. Ho feim en català perquè és el vehicle que nosaltres utilitzam per comunicar-nos, res més, així de senzill.

La gent acaba les seves preguntes i nosaltres també. Tot seguit entren dins la saleta un grapat de noies amb discs a la mà. Ens anarem, a l'interior de la

tenda sona el disc de Sau «El més gran dels pecadors»; no el compram més que res perquè no tenim doblers, però en tenir-ne el comprarem, segur que sí, val la pena.

Fel Draconis.

La llengua,
feina
de tots

SOBRASSADA PAGESA

es figueral

De venda a Ca'n Melero
(Campos)

Jaume I, 10 • Tel. 64.91.80
SES SALINES

LA CREATIVITAT DINS LA CUINA

Cal tenir ben clar que fer cuina no és mesclar de forma exacta, quasi matemàtica, uns ingredients de manera que la recepta esdevengui en cosa intocable i tancada, sinó que cada plat implica un acte de creació on l'experiència i el gust fan que els mateixos ingredients es transformin en un plat propi. Cadascú ha de experimentar amb les seves espècies o sucs, no té perquè haver-hi uns cànons o pautes estrictes sobre ingredients culinaris: si volem fer peix al forn i no tenim espinacs, podem provar de posar-hi enciam, pebres verds o el que el bon gust i els nostres coneixements ens indiquin com a idoni. Nosaltres, en això afegirem que els ingredients substitutius siguin del país, fresc i de temporada.

Per altra part, no hem d'oblidar que tant la presentació dels plats com la decoració de la taula són factors importants que cal tenir en compte quan l'art culinari arriba al seu punt àlgid, és a dir, a l'hora de menjar. I aquí és un altre lloc on també es demostra la creativitat i imaginació del cuiner/a.

LES RECEPTES DEL MES

BUNYOLS

Ingredients:

Una ensaïmada crua
10 g. de llevat
3 ous
una cullerada de saïm
500 g de patata bullida i passada pel passapurers.
1/2 tassó de llet
1/2 tassó d'aigua teba
600 g. de farina de força.

Preparació:

Mesclau tots els ingredients i anau afegint-hi la llet i l'aigua fins que la pasta estigui ben feta, més aviat fluixeta. Deixau-ho unes hores i un cop tovat posau una pella grossa al foc amb molt d'oli i anau-hi tirant la pasta amb la mà de manera que amb el dit gros es faci el típic forat. Menjau-los encara calents ensucrats o amb mel.

(recepta treta de Felanitx, Setmanari d'Interessos locals)

ORELLANES

Ingredients:

300 g. de farina de força
1 ou
1 pilotet de saïm, tan gros o un poc més que l'ou
1/2 tassa petita d'aigua
un poquet d'anís o mistela
sucre en pols
oli

Preparació:

S'aboquen l'ou, el saïm i la tassa d'aigua dins una palangana. Una vegada remanat s'afegeix la farina que es beu. Ràpidament es poden fer les orellanes. No s'ha de deixar que la pasta tovi. Com més prima quedi la pasta millor; surt més quantitat i són molt més bones. Se fregeixen tot d'una. Després de refredar s'ensucren i es mengen.

Maria Coloma Barceló Salvà

(recepta treta de Llucmajor de pinte en ample)

LAMISETES
XANDALLS

PLAÇA 18
serigrafia

PLAÇA ESPANYA, 18 • 07260 LLUCMAJOR (MALLORCA)
TELÈFON 66.04.22

**GABINET
PERE GARCIAS**

- ASSESSORIA FISCAL
- ASSESSORIA LABORAL
- ASSESSORIA JURÍDICA
- GESTIÓ D'EMPRESES
- ASSEGURANCES

Major, 32 • Tel. 65.25.26 • CAMPOS

CANÇONS DEL DIA

Ja han passat a la història aquells fullets i plec de gloses que es venien antigament pels carrers o a les botigues i que trobam a vegades, mig arnats, dins els calaixos dels canteranos de les nostres padrines. Narraven algun esdeveniment social o algun fet personal, en to seriós o humorístic, i servien d'entreteniment i passatemps a les vetlades familiars.

Ens ha arribat a les mans un exemplar d'aquests, titulat CANÇONS DEL DIA que té un caràcter polític i social i un to més aviat crític. És escrit per un tal Massanet de Manacor i, encara que no posi data, es pot dir que ja ha plogut molt d'aleshores ençà; però la cos més curiosa és que alguns detalls que hi apareixen encara ens poden parèixer ben actuals.

Per això en transcrivim a continuació algunes estrofes com a mostra.

*Si escoltau amb atenció
vos llegiré un glosat
i si hi ha cap desbarat
si voleu, dispensau-m' ho.*

*Lo que ara vaig a dir-vos
és referent a es partiits
que hi ha entre pobres i rics
sobre s' explotar-nos.*

*Es partit conservador
hem vist moltes vegades
que en dur ses corretjades
pegà an es treballador,
no mira si té raó,
s'acluca i dóna cinglades
damunt es nostro escarpó.*

*Es partit lliberal
només mos du a ses dretes
per augmentar amb ses pessetes
nostres es seu capital.*

*Es partit republicà
dóna molt sa mà an es pobre
perquè molts de pics se troba
sense farina ni pa
i encara el vol explotar
es ric i té que li sobra.*

*Es ric voldria tenir
sempre es pobre per esclau
i ja fa, si ho reparaui,
molt de temps que s'us així.*

*Només mos vol explotar
i fer vida de burgès,
menjar, beure i no fer res,
sempre el veuen puro encès
en sortir a passejar,
és a dir, volen qualcar
i noltros hem de dur es pes.*

*Quants de pics t'hauran promès
que et faran municipal,
sereno o majoral,
camíner... i no t'han fet res;
lo que tenies t'han pres
i t' ha resultat més mal.*

*Ja només hi ha presons
p'es pobre desgraciat,
per aquell que ha robat
un pedaç per uns calçons,
i es qui roben es millons
sempre estan en llibertat
i encara els han augmentat
de noblesa i galons.*

*Per això en veure partiits
que te volen explotar
els has de despreciar
i aplaudir es teus amics,
aquests que duen p'es dits
terra o calls per sa mà.*

Ni figa ni raïm.

Cultura i ministre

PILAR RAHOLA

El ministre Solé Tura ha decidit testimoniar-nos els seus sentiments: diu que se sent català i alhora se sent espanyol. Res a dir, primer perquè els sentiments no són matèria opinable i en conseqüència tothom pot sentir allò que ben bé li vingui de gust. Encara que resulti, com és el cas, una doble adscripció emotiva ben curiosa. Perquè una cosa és pertànyer a Espanya —que és una veritat administrativa— i l'altra sentir-se espanyol, amb tota la càrrega de vinculació sentimental que comporta. Però ja se sap allò del *corazón loco...* i res a dir tampoc, perquè no resulta una sorpresa.

Les declaracions i contradicció, amb les seves respectives matisacions, aclariments i floritures vàries del ministre Solé Tura respecte a la cultura, mereixen, en canvi, una certa atenció. En aquest sentit, el ministre, en l'afany que reiteradament demostra de ser més papista que el papa —de ser, per tant, més espanyol que ningú, no fos cas que li recordessin que és català—, arriba a ser fins i tot anticonstitucionalista, i redueix la pluralitat cultural de l'Estat a una qüestió de varietat regional. Ningú no esperava d'aquest vell martell d'heretges que ha fet del discurs antinacionalista la seva única reguitzada teòrica, que abonés la idea d'un Estat de nacions sobiranes, fet des de la igualtat i no l'hegemonia d'una nació damunt les altres. Ningú no esperava, doncs, que abonés la pluralitat política de l'Estat. Però arribar a l'extrem —sincerament radical— de no acceptar fins i tot la pluralitat cultural, el fet que l'Estat consta de quatre cultures diferenciades i sobiranes, i voler inventar una cultura espanyola a base de reduir-los a la dimensió regional, és excessiu fins i tot per a ell. I ja entenc que un ministre de Cultura que és capaç de premetre en el seu govern sense immutar-se l'aberració d'intentar dividir la llengua catalana és perfectament capaç de dir ell mateix una aberració com la que ha dit. Però, tanmateix, em sembla encara obligat sorprendre's.

Ningú no li demanava al ministre que es convertís en paladí de la catalanitat —cosa altament improbable—, ni tampoc que teoritzés sobre la bondat de la pluralitat cultural, de fet ningú no li demanava que opinés. Però si opina, si es veu en la necessitat imperiosa, irrefrenable i compulsiva de parlar, estem en l'obligació i el dret de demanar-li que no ho faci per boca d'ase.

© AVUI

PUBLICITAT A RESSÒ: Maria Bauçà. Tel. 65.01.47
Laborables de 17'30 h. a 20'00 h.

HOMENATGE A JOSEP MARIA LLOMPART

"UN HOME QUE
HA FET PAÍS"
GRÀCIES LLOMPART.

El passat dia 28 de novembre va tenir lloc al teatre Principal de Ciutat un homenatge dels poetes catalans a l'escriptor Josep Maria Llopart, inclòs dins els actes que es celebren sota el lema «Josep Maria Llopart: Un home que ha fet país». El campaner Damià Huguet hi va participar amb la lectura d'aquest poema que reproduïm.

RECORD FILMAT. ESTIU DEL 42

Un perfum de silenci amb no res adornat
surava dins l'estança on Dorothy no hi era,
tot tacat de penombra, grisa entre blaus i ocres;
amb l'oratge espargint-se entre el bronzir de mosques
i un tel de llum moly tènue del color de l'arena.

Les ones a la platja es veien a les fosques,
com la lluna que plora quan els niguls negregen
a les nits que no reben la salabror de l'aigua.
Gavines solitàries volaven endolades
sobre dunes amb alga que el ponent escampava.

I era amarg meditar, i fresques les ferides.
Un pitxer ple de roses feia olor d'un jardí
on el nom de les flors mai no és verd ni fa nosa.
El gramòfon girava i l'anhel persistia
entre quatre parets que quasi no alenaven.

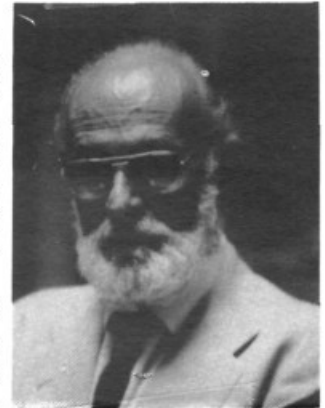
Consentint dues llàgrimes d'imprevista tristor
que fredament lluien sobre ses galtes pàl·lides,
els ulls de Jeremie acostaven les ales
damunt la taula amb llibres i un ruat telegrama
on la mort era escrita en lletra de batalla.

Dues llums de finestra tacaven de nostàlgia
el paisatge serè, que era blavenc a l'alba.

JOSEP MARIA LLOMPART UN HOME QUE HA FET PAÍS

Diverses entitats i associacions culturals il·lenques han promogut tota una sèrie d'actes en homenatge a l'escriptor Josep Maria Llopart; uns actes que s'iniciaren a finals d'estiu a la Universitat de les Illes Balears i que tendran una durada de poc més o manco un any.

El motiu principal d'aquest homenatge és difondre -i donar a conèixer- l'obra d'aquest il·lustre escriptor mallorquí. Jo-

sef Maria Llopart va néixer a Palma l'any 1925. És un dels membres de la generació d'escriptors dels anys 50 (Llorenç Moyà, Jaume Vidal Alcover, Blai Bonet ...) que va superar, en un sentit d'innovació, la poètica de l'Escola Mallorquina. El paisatge i el país, la infantesa, el pas del temps, la mort i, en els darrers llibres, el metallenguatge constitueixen els temes principals que inspiren la seva obra, en la qual predominen el valor líric i els tons elegíacs i satírics. Llopart és, sens dubte, un dels millors poetes catalans d'aquest segle. L'any 1983 va reunir els poemaris que havia publicat fins llavors (Poemes de Mondragó, La terra d'argensa, Memòries i confessions d'un adolescent de casa bona, Urbanitat i cortesia, Mandràgola i La capella dels dolors) en el volum d'Obra Poètica. Posteriorment ha publicat Jerusalem (1990) i Spiritual (1992). La seva tasca de traductor s'ha esmerçat també en poesia, i hi destaquen les versions de poesia gallega, portuguesa i brasilera, que han aparegut en diversos volums; així com els de Retòrica i Poètica on es recullen parlaments, conferències i articles diversos. També és autor de l'estudi «Literatura moderna a les Balears».

És Premi d'honor de les Lletres Catalanes, i va ésser president de l'Obra Cultural Balear als anys de la transició política espanyola, en els quals s'aprovà l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears i s'inicià la campanya de normalització lingüística.

Josep Maria Llopart ha participat a diversos actes culturals celebrats a Campos. Va ésser membre del jurat de les Festes de les Lletres dels anys 70, i donà una conferència magistral sota el títol «Bartomeu Rosselló-Porcel, iniciador de la poesia mallorquina contemporània» al segon cicle de Conferències de Campos. l'any 1967.

La junta directiva de l'Obra Cultural Balear de Campos i la revista RESSÒ es volen adherir a aquest homenatge; a la vegada que desitjarien que cada dia fossin més els lectors de la seva obra. Una obra densa i intensa que es mereix ésser escoltada per la seva transcendència.

Redacció.

Clementina Clara

Totes les malalties són causades per matèries químiques. Totes les substàncies químiques utilitzades per l'organisme (am excepció de l'oxigen que alenam i de l'aigua que bevem) són extreptes dels aliments. Si sabéssim com hem de menjar i què hem de menjar, totes les malalties es podrien evitar i ser curades mitjançant una nutrició adequada.

Dr. Paul Carton.

Si volem dur una alimentació sana i no patim de cap problema important de salut, hi haurà ben poques coses que haurem de tenir en compte. Molt freqüentment es tracta més de «deixar de fer» que de «fer». Hi ha llibres de cuina sana que et poden donar moltes i bones idees per començar una forma de cuinar creativa i sana:

1.— Menja molt variat i sense fer excessos. Sempre que puguis, fes servir aliments naturals, perquè són els únics que conserven totes les vitamines, minerals i oligoelements que totes les persones necessitem. A partir de patates, cereals, verdura, llegum, fruita i productes derivats de la llet, ja et pots crear una gran varietat de combinacions alimentàries.

2.— Utilitza el mínim possible de productes refinats com sucre blanc, margarina, farina blanca, etc. perquè quasi només tenen calories. Aquí caldria recordar la gran quantitat de substàncies artificials endolcides que donam als infants, sense pensar en el gran mal que els provocam.

3.— Tria aliments que no hagin estat manipulats per la indústria. En aquest sentit, la farina integral és molt més recomanable que la blanca, totalment refinada industrialment.

VUIT CONSELLS PER UNA ALIMENTACIÓ SANA

res entre els berenar, el dinar i el sopar. El nostre sistema digestiu també necessita descansar...

8.— Fes una vegada cada any un dejuni, preferentment a la primavera. Els dejunis netegen el cos i la ment.

A més d'aquests consells, convé no oblidar uns errors que cometem cada dia, durant cada menjada: menjar amb preocupacions o enfadats; no respectar un horari fix de menjades; beure durant les menjades; sopars abundants; prendre coses fredes o calentes.

Seguir o no seguir aquests consells és una qüestió purament personal teva. Ningú no t'hi obligarà. Ara bé, si pensen que s'ho paga viure més sà tu i la teva família, ja és una qüestió de consciència.

Per acabar aquest petit article, voldria recordar que hi ha aliments que no van gens ni mica bé junts, són els anomenats incompatibles. Aquesta qüestió la tractaré en el proper article.

4.— Menja poc, o millor, gens de carn. Un excés de proteïna intoxica l'organisme.

5.— Combina les verdures amb patates o cereals. Quan cuinis llegums, combina'ls amb arròs integral.

6.— Sigues mesurat amb els productes lactis. En general, és molt millor el iogurt o el kefir que la llet, perquè natural és més mala de digerir que si ha estat acidificada.

7.— Si no tens talent, no mengis. Rosega i ensaliva els aliments. I no mengis

**L'OBRA CULTURAL BALEAR DE CAMPOS
I L'EQUIP REDACTOR DE LA REVISTA RESSÒ
VOS DESITJAM UNES BONES FESTES
DE NADAL I DE CAP D'ANY
I VOS ENCORATJAM A SEGUIR TREBALLANT
DURANT EL 1993
EN BÉ DEL POBLE DE CAMPOS.**

CAMPOS, DESEMBRE 1992.

ENCONTRE DE DELEGACIONS DE L'OBRA CULTURAL BALEAR A ALARÓ

Jaume Lladó.

Un any més els representants de les dotze delegacions i catorze revistes de l'Obra Cultural Balear celebrarem el nostreencontre anual que ja va per la cinquena edició.

Tot començà a les nou del matí del dissabte dia set de novembre amb la recepció dels assistents per part de la presidenta de la delegació anfitriona, Alaró, delegació que, tot just fa un parell de mesos inaugurava la seva nova seu social. Seguirem amb una passejada pels carrers del poble durant la qual poguem admirar diverses mostres d'arquitectura mallorquina.

A les deu i mitja, i després de berenar pujarem pel camí del castell d'Alaró fins al restaurant Es Verger, on es produí la primera sessió de treball que consistí en una reflexió en petits grups sobre el present i el futur de les delegacions i revistes de

Foto: Coloma Julia

— Després del dinar els assistents ens ferem una fotografia conjunta, a la qual es distingeixen els representants campaners Josep Lladó, Pere Ollers i Jaume Lladó

l'O.C.B. i la coordinació entre elles.

Seguidament, el president de l'Obra Cultural Balear, Antoni Mir, exposà les línies bàsiques de l'homenatge al poeta Josep Maria Llompart i de la convocatòria d'enguany dels Premis 31 de Desembre.

Després del dinar i de la imprescindible foto de família tornarem al poble per elaborar la posada en comú, una de les conclusions de la qual,

tal vegada la més important, va ésser la creació d'un consell permanent amb representació de totes les delegacions i revistes que es reunirà en caràcter bimensual o trimestral per coordinar la seva tasca.

El primer fruit d'aquesta col·laboració serà una campanya divulgativa conjunta sobre la figura de Josep Maria Llompart.

A partir de les sis de

l'horabaixa i després de l'arribada d'altres quatre campaners, el ja esmentat Josep Maria Llompart i Damià Pons encetaren un col·loqui que, amb el títol de «El mallorquinisme polític» donà peu a les intervencions dels assistents.

Finalment, ja aprop de les set i mitja l'Encontre es donà per acabat.

Taller i Servei de Pneumàtics

M. BORDOY

Venda i Reparació de Pneumàtics
Equilibrat Electrònic
Servei de Reparació Vulcanitzats

Carrer Victòria, 57 (Cantonada Carrer Felanitx)
Tel.65.21.93 • CAMPOS

Pintures
A. CHARINO

Antoni Cirer Juan
Pintor Decorador

Carrer Rigo, 9 • Tel. 65.10.58 • 07630 CAMPOS
Tel. 65.53.28 COLÒNIA DE SANT JORDI

JOAN SERRA, NOU PRESIDENT DE LA FEDERACIÓ NACIONAL DE CICLISME. EL C.E.CAMPOS DE PREFERENT SEGUEIX SENSE TROBAR EL BON CAMÍ.

Josep Antoni Sala Toral

La notícia més destacada del mes passat va ser l'elecció del nostre veí Joan Serra, co el nou president de la Federació Espanyola de Ciclisme.

Quan José L. Ibáñez Arana va deixar la Federació, deien que obligat pel Consejo Superior de Deportes, Joan Serra ja havia ocupat interinament la presidència de la Federació. Però va ser el passat dia 14 de novembre, al poliesportiu José Ma. Cagigal de Madrid, on es va confirmar el nomenament de Serra com el nou president per als propers 4 anys.

Dues candidatures eren les que es presentaven a l'elecció: per una banda, Joan Serra que venia a ser el continuador

d'Ibáñez Arana -anava en la seva candidatura-i, per l'altra banda, Iñaki Urteaga que, segons ell mateix, era el que donaria un nou aire a la federació. Serra, no obstant, va declarar que ell volia donar un nou aire a la federació. perquè, segons ell, la federació funcionava igual feia 20 anys.

— Joan Serra, President de la Federació Nacional de Ciclisme.

La votació no va deixar cap mena de dubte: 81 vots per J. Serra i només 31 vots per Iñaki Urteaga. Joan Serra aconseguia així ser el primer mallorquí que accedeix a la presidència d'una federació nacional. Dins la directiva d'Ibáñez arana, ocupava el càrrec de president de la Co-

misió Nacional de Pista i va aconseguir que la comissió tingués, quasi permanentment, la seva seu instal·lada a Mallorca. Per aquest motiu creiem que serà molt profitós per a les Illes que Serra estigui al capdavant de la federació: possiblement farà tot el que estarà en la seva mà per dur un parell d'etapes de la Vuelta Ciclista a España a les nostres estimades illes.

Canviant de tema donaré ara les classificacions dels equips campaners que, alguns

d'ells segueixen ostentant llocs de privilegi. L'únic que tal vegada segueix sense donar la imatge que d'ell s'esperava, al principi de temporada, és l'equip de preferent. Els homes de Joan Pérez pareixen barallats amb el gol i, avui en dia, si no aconseguixes transformar en gol les poques ocasions de què disposes, et resulta molt difícil guanyar un partit.

Les estadístiques del C.E. Campos són aquestes (en el darrer número no sortien per

Segueix ➔

CELLER Ca'n TONI

Carrer Oeste, 8 • Tel. 65.27.54 • CAMPOS

El primer establiment de Mallorca amb un sistema revolucionari de preparar la carn al "grill".

La carn no perd les seves propietats vitamíniques perquè aquest sistema no deixa desprendre líquids. Consisteix en fer la carn amb la pressió del vapor de llenya cremada. Sense flamarades ni fums.
ÚNIC A MALLORCA

RESTAURANT

Carrer Petra, 10
Tels. 65.11.10 - Part. 65.10.21
07630 CAMPOS

Es Pla de Campos

Especialitat en Cuina Mallorquina i Paelles
Plats per dur-se'n

una errada involuntària):
PT:15 (de 20 equips) PJ:13
G:4 E:3 GF:16 GC:15 PP:11-3.

Com veis només sortim a l'230 gols per partit, és a dir, que només veim un gol cada 3/4 d' hora més o manco. Realment poca cos si tenim en compte que esperàvem que les despeses realitzades en fitxatges donassin uns millors fruits. L' equip juvenil, per una altra banda, no creiem que deixi fugir l' oportunitat de jugar el play-off per decidir el campió, ja que es troba en una situació immillorable per aconseguir-ho. Enquadrat en el grup A-2, aquestes són les seves estadístiques: PP:3 (de 8 equips) PJ: 14 G:8 E:2 P:4 PP:18.

Els cadets tampoc no gaudeixen d'una molt bona situació en la taula. Els seus números són aquests: PT: 8 (de 15 equips) PJ:13 G:5 E:2 P:6 PP:12.

Els infantils estan millor situats i aspiren a col·locarse entre els tres primers. Això han aconseguit fins ara: PT:8 (de 16 equips) PJ:8 G:4 E:1 P:3.

Els dos equips dels «menuts» deuen ser, probablement, els que estan realitzant una temporada més bona i regular.

Els benjamins estan jugant bastant bé, però el primer classificat, el Manacor, ha guanyat tots els partits i és pràcticament intractable en l'actual lliga. La seva classificació està així: PT:2 (de 10 equips) PJ:8 G:6 E:0 P:2 PP:12.

El nou equip de futbol-7, per ser tots els al.lots el primer any que juguen estan realitzant una bona temporada. El futbol campaner haurà de passar inevitablement per les seves cames. Així van les coses per a ells: PT:4 (de 10 equips)

PJ:8 G:5 E:0 P:3 PP:10.

Quant als equips de futbol, els Formatges Piris-Rt Sa Canova, quan manquen només 3 partits per acabar la primera fase, estan pràcticament classificats per disputar el play-off que donarà el nou campió de la regional. Fins ara, han aconseguit: PT:3 (de 8 equips) PJ:11 G:4 E:4 P:3 PP:12.

També ha començat la 2a regional on hi ha dos equips campaners: el Boutique Aquarius i el Can Xim-Impremta Roig. Dels primers no he aconseguit els seus resultats, dels segons diré que han començat la lliga de forma immillorable, ja que dels tres partits disputats fins ara els han guanyat tots tres, han marcat un total de 14 gols, n' han encaixat només 2, i comptam per tant amb 6 punts. Molta de sort als dos equips i, a veure si l'any que ve

tindrem tres equips a la Regional, això contant que els «Formatgers» no aconseguixin l' ascens a Nacional.

Per acabar, vull parlar un poc dels campaners que juguen a equips de fora. Només parlaré de dos d'ells: el primer, en Rafel Garcies que dins les files del Mallorca Atc. està realitzant una molt bona temporada, té un lloc d' onze titular i realitza molt bones actuacions. L'altre, en Silvestre Garcies que dins el Mallorca cadet també està complint amb les expectatives que el definien com un porter de molt de futur. Prova d'això és la seva inclusió dins la selecció balear cadet.

Només queda acomiadar-me de tots vosaltres i desitjar-vos un molt Bon Nadal i un venturós i profitós Any Nou, en nom de l'equip que feim les pàgines d'esport i de tot l' equip de RESSÒ en general.

Sa Canova

**LA NIT DE NADAL
I LA NIT DE CAP D'ANY
ELS OFERIM
PLATS ESPECIALS
A LA CARTA**

**SEMPRE
QUALITAT**

**RONDA ESTACIÓ, 18
TEL. 65.02.10
CAMPOS**

SUR HÀBITAT IMMOBILIÀRIA

COMPRA • VENDA • LLOGUERS
VALORACIONS IMMOBILIÀRIES
ASSESSORAMENTS URBANÍSTICS, ETC.

TENIM PER LLOGAR:

- Casa a foravila
- Pis a Ses Covetes a primera línia

TENIM PER VENDRE:

- Cases a Campos
- Rústiques a Campos
- Xalet, solars i pisos a Sa Colònia

Informació: Tel. 65.02.65 • Plaça, 19 • CAMPOS
Llúcia Lladó A.P.I.

**L'EQUIP
CADET DEL
C.E. CAMPOS**

B. Burguera, O. Vidal,
F. Sánchez,
Miquel A. Mercadal,
J. García, J. Vanrell,
J. Pons, Joan G. Vidal,
S. Mercadal, S. Pons,
J. Cerdà, P. Pascual,
F. Barceló, J. Cantallops,
P. Julià.
Entrenador: Cecili Leal.

Fotos: Damià Prohens (Foto Vidal)

**C. E. Campos
(Infantils):**

S. Rodríguez,
J. Obrador,
Francesc J. Corbalán,
R. Juan, P. Blasco,
C. Garcias, J. Mas,
P. Cayuela, B. Ginard,
A. Mas, R. Adrover,
N. Vanrell, B. Rigo,
E. Marin, J. Roig,
J. Barceló.
Entrenadors:
Emili Cayuela i
Miquel Rigo.

Botiga
CA NA MEL

Alimentació, Merceria,
Perfumeria, Ceràmica Mallorquina

Carrer Sant Blai, 3 • Tel. 65.07.44
07630 CAMPOS

A CAMPOS MOBLES SALAS

Miquel Vidal

Mobles de Cuina

Nord - Roure - Teka i Fòrmica

Tota classe de mobles, empotrats i a mida
(Pressupots gratuïts) • DESCOMPTES

Bisbe Tallades, 11 • Tel. 65.07.58 • CAMPOS

BÀSQUET

Aquest mes per saturació de treball, no he pogut recollir tots els resultats dels nostres equips així que només vos diré les quatre coses més destacades de cada equip.

Infantil Femení.

Aquest equip va estar a punt de no poder jugar ja que hi va haver problemes a la federació, però un cop solventats aquests problemes, l'equip comença a jugar, aconseguint durant el mes de novembre dues victòries (una d'elles amb un resultat de 81-6) i dues derrotes. **Juvenil Masculí**

Aquest equip segueix en la seva línia de joc irregular i al llarg d'aquest mes han sumat quatre derrotes i la que ha estat la seva tercera victòria.

Senior IIIa Divisió Autònoma

L'equip dels grans segueix sense aixecar el cap i els quatre darrers partits jugats només ha sumat derrotes. Malgrat això, he de dir que en el partit contra el Grafinsa, jugat al seu camp, només es va perdre de tres punts a la pròrroga forçada per l'equip local amb un triple al darrer segon des de mig camp.

Bé, això és tot per aquest mes. Al pròxim número donarem informació més detallada de tots els equips de bàsquet.

Miquel Oliver Bauçà.

Damunt - Esquerra a dreta:

Lourdes Calafat, Anna Mercadal, Magdalena Huguet, Margalida Mercadal, Magdalena Mas, Miquela Ferrer, Antònia Vadell, Magdalena López, Coloma Bujosa, Jaume Oliver.

Abaix - Esquerra a dreta:

Pilar Marín, Catalina Amoraga, Catalina Julià, Loli Cayuela, Catalina Mas, Margalida Lladonet.

Damunt - Esquerra a dreta:

Llorenç Oliver, Julio Bauzà, Francesc Xavier Aleza, Sebastià Abraham, Pere Vicens i Joan Garau (Entrenador).

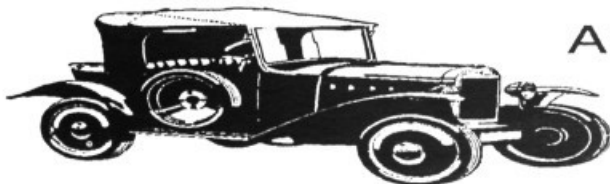
Abaix - Esquerra a dreta:

Jaume Oliver, Pep Lladó, Onofre Mas, Baltasar Rigo, Sebastià Burguera, Falta Tomeu Adrover.

Foto: Damaia Prohens (Foto Vidal)

AUTO - ESCOLA COVAS

Antoni Covas i Burguera

Carrer Síquia, 72 - Tel.65.00.81
07630 CAMPOS (Mallorca)

CLUB ULCA, GRUP D'AEROMODELISTES DE CAMPOS. CAMPIONAT DE CATALUNYA D'AEROMODELISME.

El passat dia 22 de novembre es va celebrar a les pistes d'aeromodelisme de Montjuich, els campionats de Catalunya d'Aeromodelisme, Vol circular en la modalitat de Combat.

Magrat la poca participació catalana, els nostres cinc representats mallorquins, Bruguera Crespi (actual campió d'Espanya) i Juan Mcintosh del Club Palma, Mateu Rigo, Jaume Bonet i Pedro Bermúdez del Club de Campos tingueren un paper destacat.

Els primers llocs foren:

- 1er. Raura (de l'equip català)
  - 2on. Riera (de l'equip català)
  - 3er. Bruguera (de l'equip mallorquí)
  - 4rt. Macintosh (de l'equip mallorquí)
- Mateu Rigo, Jaume Bonet i Pedro Bermúdez varen quedar en un destacat lloc per la seva brillant actuació, tenint en compte que Jaume i Pedro, actuaven per primera vegada en uns Campionats, i que juntament amb en Mateu formaven la representació del Club d'Aeromo-

delisme Campos.

Aquests esdeveniments demostren que, a pesar de les traves administratives, econòmiques i falta de suport, l'aeromodelisme és un esport que va a més en la joventut, i que té en compte l'alt valor educatiu i si trobàs els necessaris suports institucionals, es convertiria en un model a seguir., per a la divulgació i ensenyament en l'ambient de l'aviació esportiva d'Espanya.

Francesc Miró.

CONFERÈNCIA "EL CHE GUEVARA"

a càrrec de **JAUME SANTANDREU**

Dia 19 de desembre a les 20'30 h. al local de l'O.C.B., Carrer Jaume II, 5 - Baixos • CAMPOS

Organitza: Fel Draconis

Arriba el moment de felicitar per Nadal i vos desitjam un feliç i un pròsper 1993.

Qubio's
peluqueros

Carrer Major, 4, C • Tel. 65.08.50
07630 CAMPOS

Carrer Major, 27, 1r. • Tel. 58.23.16
07260 FELANITX

Major, 23 • Tel. 58.07.48
07260 FELANITX

9. DISSENY.
MODE HOME • DONA

EN QÜESTIÓ D'IMATGE, T'AJUDAM A CREAR
IL.LUSIÓ

CAE

computer aided education

En l'ensenyança assistida per ordinador...

ELS QUE

APRENEN

AMB ELS CURSOS

CAE

- Poden avançar al seu ritme sense dependre del que duen els seus companys.
- Repassar els seus coneixements quan ho necessiten.
- Passant d'horaris rígids. Aprenen qual els ve bé. I a més...
- Treuen les millors notes.

MÉS INFORMACIÓ
CAMÍ DE MAR, 33

CAMPOS

HORARI:

16 H. a 20 H.

MAP
INFORMATICA

COLOMBOFILIA

Avui parlarem un poc sobre el que és la FORMA i el que significa en els concursos de coloms missatgers.

Què és la forma? És un estat que permet a l' atleta, qualsevol que sigui, fer el màxim de les seves possibilitats. És una plenitud d' energia, producte d' una salut excel.lent. a punt per ser utilitzada. És la reina dels nostres concursos de coloms, la fada que distribueix recompenses i l' absència de la qual dona fracassos. La classe i la forma, reunides, manen en tots els esports. Si només hi ha classe només aconseguirem les victòries, a mitges. Però, generalment, els coloms de classe són, gràcies a una major vitalitat, més receptius de la forma que la major part dels altres.

Quins són els factors que creen i mantenen la forma?

En primer lloc és necessari una salut excel.lent, sense la qual no es pot esperar res en cap esport.. Una vegada donat això per suposat, hem de dir que la forma neix d'una alimentació racional i adequada, d' un entrenament ben dosificat, d' una temperatura calenta i regular i d' una bona posada a punt. No es pot presumir mai de tenir plena forma en la temporada dels

concursos. Però és també molt estrany que els coloms d' un bon colomòfil no coneguin aquesta forma, encara que només sigui durant algunes setmanes.

Té molta d' importància el colomer?

El colomer té un paper molt important en el manteniment de la bona salut i, consegüentment, en la posada en forma. El sol ha de ser el convidat d'honor en els nostres colomers perquè aquests puguin ser bons.

Sense la forma es poden esperar grans resultats?

No. En tot cas, res extraordinari. Pens que la forma desenvolupa encara un paper més important en els coloms que en els atletes humans, que tenen voluntat i ànim per suplir-la. Al principi de temporada, la posada a punt pot ser suficient per realitzar bons resultats en petites distàncies. Per realitzar una vertadera proesa en fons o gran fons, és necessari un colom de classe en plena forma.

Deuen existir indicis generals que mostrin, a l' observador, la presència de la forma?

L' au que està en forma, té totes les fibres musculars tenses i vibrants; les seves fibres revelen una tal acumulació de

forces que el colom pareix completament transformat. La respiració és millor i més complet. El colom pareix que està més gras que de costum, sense que pesi més. El sistema nerviós treballa a ple rendiment i el mateix passa amb el sistema glandular. El fetge està inflat i ple de reserves. El plomatge està magníficament aferrat al cap. La pell és llisa i sense caspa. Els ulls són molt lluents i els diferents matisos que els componen són més vius i nítids que de costum. La calor de les cames, les blancors i les taques d' oli a les remeres, el punt o els punts rojos sobre l'aresta de la quilla són igualment excel.lents indicis que permeten apreciar el grau de la forma.

La classe, no és suficient?

La classe és necessària i, és a més la primera condició

per a l'èxit. Però el segon element, no menys indispensable, és la forma. Aquesta forma, juntament amb la inestabilitat i, a vegades la fugacitat fan durar el nostre esport. Si tots els coloms bons, estiguessin sempre en bona forma, només participarien ells en els concursos. Els coloms en forma, tenen sempre una salut excel.lent i posseeixen una gran vitalitat que els garanteix, quasi permanentment, un estat físic tan perfecte que podem dir que és sinònim de forma. Hem de posar tots els mitjans per posar bons materials dins els nostres colomers.. Els nostres èxits i la nostra felicitat colomòfila depenen d' aquest preu.

Salutacions i una abraçada.

Antoni Ginard Vanrell.

**BUGADERIA
TINTORERIA**

SA BUGADERIA

Carrer Nou, 73 • 07630 CAMPOS • Tel. 65.25.27

CA'N MELERO

FRUITES I VERDURES • CONGELATS
FRUITS SECS • PRODUCTES DIATÈTICS
VINS A L'ENGRÒS
POLLASTRES A L'AST

Carrer Ferrocarril, 1 • Tel. 65.06.30
07630 CAMPOS

Cafè Balear

Entepans i Tapes variades
Disposam de torradores

MOLTS D' ANYS

Carrer Siquia, 30 • Tel. 65.27.55
07630 CAMPOS

A PALMA
UN AUTÈNTIC CENTRE CULTURAL
DE LA MÚSICA

CD • LP • MAXIS • VIDEOS • CASSETTES • LASER DISC

TOT EN MÚSICA

AVINGUDA ARGENTINA, 18/A • TEL.: 45.55.63 • FAX: 28.39.60

- 300 M2 D'EXPOSICIÓ AMB TOT TIPUS DE SUPORTS MUSICALS.
- CABINES INDIVIDUALS PER AUDICIÓ
- EXTENSA OFERTA EN MAXISINGLES
- PUNTS D'ESCOLTA PER A LES NOVETATS
- OBERT DE DILLUNS A DISSABTE DE LES 10'00 H. A LES 21'00 H.
(No tancam el migdia)
- C.D. A PARTIR DE 400 PTES.
- L.D. A PARTIR DE 300 PTES.
- L.P. A PARTIR DE 500 PTES.